

Jó Pajtás

A temerini TAKT
rajzpályázatának díjazottjai

A temerini TAKT tavaly őszi pályázatának Weöres Sándor költészete volt a témája, melyre 23 vajdasági általános iskolából és 2 művelődési intézményből érkeztek képzőművészeti alkotások. Bizonyára tudjátok – hisz annyi helyen megemlékeztek róla –, tavaly volt száz éve Weöres Sándor költő születésének. Ezért esett a temerinek választása épp rá, de a nagy érdeklődés és az alkotások magas színvonala még a szervezőket is meglepte. A december 21-én megtartott díjátadón nem titkolták, hogy a korábbi gyermekrajzpályázatokat túlszárnyalta az ideje, és a zsűri legalább négy órán át igyekezett a beérkezett alkotások közül kiválasztani a legjobbkat. A bírálóbizottság tagjai **Csorba Béla**, **Faragó Orsolya** elnök, **Papp B. Ferenc** és **Tallós Zsuzsanna** voltak. Alkalmi kiállítás is nyílt a legsikeresebb munkákból, a díjazottak szerény ajándékot és oklevelet kaptak a Lukijan Mušicki MTK képtárban megrendezett ünnepségen.

A díjátadáson Csorba Béla – aki maga is ír verseket –, szólt a megjelentekhez: „Száz éve – 1913. június 22-én – született a magyar költői nyelv és lírai képzelet legnagyobb varázslója, és január 22-én (a magyar kultúra napján) lesz huszonöt éve, hogy meghalt. Csodagyereknek indult, de, ellentétben más csodagyerekkel, élete végéig meg tudta őrizni a csak a gyermekekre és a civilizációtól elzárt népek művészetére jellemző tiszta tekintetet, az alkotó fantázia naivitását, nyitottságát, s ezzel együtt is szinte korlátlan

Kis képzőművészek Weöres Sándor nyomában

Száz éve született, huszonöt éve halt meg a 20. század magyar gyermekirodalmának egyik legnagyobb alakja

forragazdagságát. A magyar költői nyelv Mozartja volt ő, miközben a világ kis és nagy dolgaival játszott, vagy bújt költői szerepek mögé. Játszott halállal és szerelemmel, a valósággal és a semmivel, léttel és nemléttel. Játszott, mint az antik istenek. Nem tett különbséget kis és nagy dolgok között, költészetével is azt hirdette, hogy a nagy, kozmikus terek és lelkünk belső terei, a kinti úr és a benti egymásba ömlenek. (...)

Költészete a lélek és a képzelet titkos kapuit is képes megnyitni értő olvasói és hallgatói előtt, és a gyermekek mindig is jól értették létigenlő, életörömet hirdető üzenetét. Ezt bizonyítja mostani pályázatunk sikere is, a több száz pályamű, a változatos, ötletes, sőt nemegyszer kifejezetten átszel-

lemült gyermekrajzok, melyek egyszerre dicsérik ifjú alkotóik szunnyadó génuszát és tanítómestereik, pedagógusaik hozzáértését, hogy ezt a génuszt tanítványaikban felismerték – mondta a többi között Csorba Béla.

A kiállított munkákat szemlélve felfigyeltünk, hogy többen Weöres Galagonya című verse ihletésében rajzoltak. Ezért közöljük ezt az „izzó” költeményt. Ezenkívül, mivel sokan tanultok angolul, megkerestük a vers angol fordítását. Valóban, hogyan hangzik a Galagonya idegen nyelven?

Mai számunk borítóját a kiállítás megnyitóján készült felvételekkel illusztráltuk. A fotókat Ótos András készítette.

Nagy Magdolna

A díjazottak

1. osztály – 1. hely: **Barát Emma**, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás; 2. hely: **Arnold Réka**, Miroslav Antić iskola, Palics; 3. hely: **Kiss Roland**, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

2. osztály – 1. hely: **Maksimović Andrej**, Petőfi Brigád iskola, Kúla; 2. hely: **Kasza Bernadett**, Kis Ferenc iskola, Bácsgyulafalva; 3. hely: **Cinkler Leon**, Jovan Mikić iskola, Szabadka

3. osztály – 1. hely: **Albert Ivett**, EmArt Műhely, Szabadka; 2. hely: **Lukács Melissza**, Kókai Imre iskola, Temerin; 3. hely: **Szalai Noémi**, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás

4. osztály – 1. hely: **Korhecz Viola**, Miroslav Antić iskola, Palics; 2. hely: **Apró Kovačević Tia**, Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központ, Újvidék; 3. hely: **Barna Sára Dávid**, Ivo Andrić iskola, Tiszakálmánfalva

Különdíj: **Sipos Vivien**, Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes; **Milentijević Maja**, Miroslav Antić iskola, Palics

Galagonya

Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.
Zúg a túske,
szél szalad ide-oda,
reszket a galagonya magába.
Hogyha a Hold rá fátylat ereszt:
lánnyá válik,
sírní kezd.
Őszi éjjel
izzik a galagonya
izzik a galagonya
ruhája.

The brambleberry

Eves of autumn
Gleam with the brambleberry's
Gleam with the brambleberry's
Shimm'ring dress.
Thorns a-rustling,
Winds scurry hither-thither,
Trembles the brambleberry
Comfortless.
Should but the moon let lower her veil,
Bush turns maiden, starts to wail...
Eves of autumn
Gleam with the brambleberry's
Gleam with the brambleberry's
Shimm'ring dress.

(Valerie Becker Makkai
és Makkai Ádám fordítása)

Az első helyezéért ötös jár

Jól szerepeltek a magyar imádságok szavalóversenyén az óbecsei Petőfi Sándor iskola tanulói

Az év utolsó hónapjában került sor Szabadkán a Himnusz és a Szózat szavalóversenyre az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezésében. Ez volt a 14. alkalom. Az egész Vajdaság területéről, Felvidékről és Szegedről is érkeztek hetedik és nyolcadikos tanulók, akik a Himnuszt és a Szózatot szavalták. Nem kevesebb mint negyvenöt versenyző mérte össze tudását.

A négytagú zsűri: **dr. Havas Judit, Hóza Éva, Ágoston Pribilla Valéria** és **Némedi Imre** bírálta el a szavaltakat. Némedi Imre, a zsűri elnöke a diákokhoz szólva hangsúlyozta, a versenyről mindenki győztesként tér haza, melyre nem is szavalóversenyként kell tekinteni, hiszen Kölcsey és Vörösmarty sorai sokkal inkább imádságok, mintsem versek. Ezeket csak mi magyar ajkúak tudjuk igazán megérteni és tolmácsolni, s a Szózatot és a Himnuszt magunkban kell hordanunk, mondta.

A Himnuszt szavalók közül az első helyezett **Brasnyó Mihály** lett, az óbecsei Petőfi Sándor iskolából, a második **Bálint Beáta**, a szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola tanulója, a harmadik helyet a magyarkanizsai Jovan Jovanović Zmaj iskolából **Csehák Csenge** és a szlovákiai Kassányi József Alapiskolából érkezett **Bukovszki Orsolya** osztotta. A két különdíjas **Nagy György János**, a hajdújárasi Petőfi Sándor iskolából, és **Varga Anikó**, a horgosi október 10. iskolából.

A Szózatot szavalók közül **Nagy Krisztián**, a királyhalmi Petőfi Sándor iskola tanulója lett az első helyezett, a második helyet **Kiskomáromi Zsombor** szerezte meg, az óbecsei Petőfi Sándor iskolából, a harmadik helyen pedig a szabadkai **Imamović Ines**, a Jovan Jovanović Zmaj iskolából, és **Beller Roland** végzett, a

A szavalóversenyen

hajdújárasi Petőfi Sándor iskolából. Különdíjas lett a bácsfeketehegyi **Fehér Dominik**, a Nikola Durković iskolából, és **Balla Vivien** Törökfaluból, a Cseh Károly iskolából.

Az óbecsei Petőfi Sándor iskolába igyekszem, ahol a magyartanár, **Benák Erzsébet** s két hetedik, a díjazott Kiskomáromi Zsombor és Brasnyó Mihály várnak rám. Szívesen mesélnék a versenyről, az előkészületekről, terveikről.

Misi a Himnuszt szavalta. Először vett részt szavalóversenyen, és győzött!

– Nem voltam még szavalóversenyen – kezd a mesélésbe Misi –, a magyartanár válaszott ki. Különbem szeretem a hazafias verseket, és anyukám is biztatott, bátorított. Szerinte jól szavalok.

– **Először álltál zsűri előtt. Nem volt lámpalázad?**

– Előtte nem, csak mikor már elmondtam, akkor voltam egy kicsit izgatott.

– **A Pannon Televízióban, a rólad készült riportban hallottam, hogy szívből szóltál.**

– Igen, a tanár is biztatott, hogy szívből mondjam. Mikor kiálltam a zsűri elé, mindent beleadtam, talán még a próbákon sem szavaltam olyan átéléssel, mint ott.

– **Sokan osztottak az örömdobban?**

– A magyartanár, a többi díjazott, tanárok, mindenki gratulált! Még a budapesti dr. Havas Judit is! Telefonon nem jelentettem a szüleimnek a jó hírt, gondoltam, megtréfálom őket. Mikor hazaértem, a hátam mögé dugtam a díszoklevelet, a könyveket, amelyeket a versenyen kaptam, s nem mondtam meg mindjárt, hogy győztem. No, nem sokáig bírtam ki. A Facebookon is sokan gratuláltak.

– **Ezért az első helyezésért kijárt egy ötös magyar nyelvből?**

– Igen, már be van írva a naplóba!

– **Jövőre is jelentkezel erre a versenyre?**

– Persze, ott leszek!

Zsombor nem először járt szavaló-, és népmesemondó versenyen. Harmadikos kora óta részt vesz Budapesten a magyarországi és a határon túli gyerekekkel a hagyományos parlamenti gyermekkarácsonyon, ahol legutóbb elszavalta Petőfi Sándor Szülőföldemen című versét. Tehát többször szerepelt már nagyközönség előtt, s elmondása szerint nincs lámpaláza.

– Nem félek a fellépéskor – folytatja az élménybeszámolót Zsombor –, ezen a versenyen is mindent beleadtam.

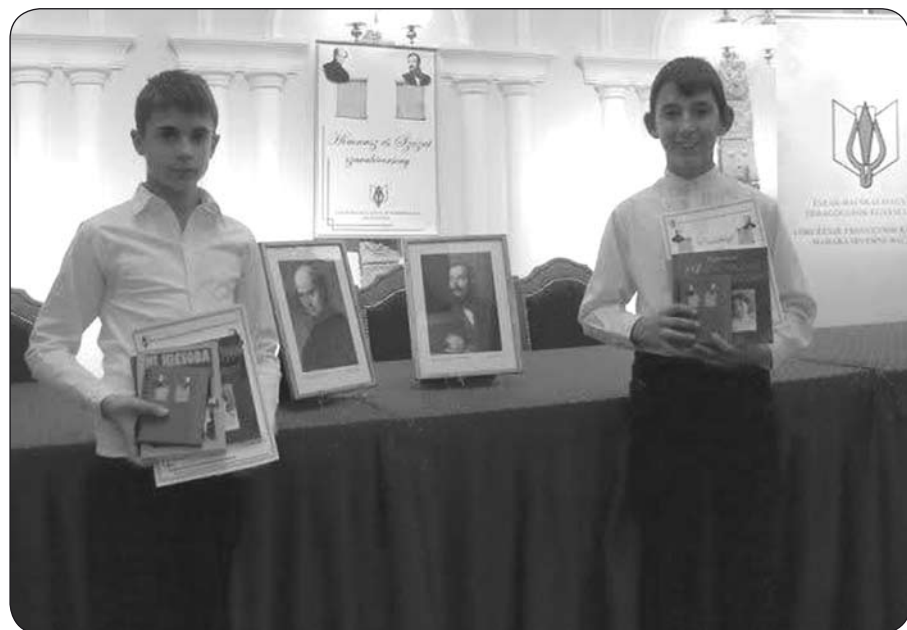
– **Hogyan készültél?**

– Az iskolában sokat gyakoroltunk a tanár-nóval, sokkal többet, mint otthon. Az interneten, a YouTubeon megnéztem, hogy a színészek hogyan mondják a Szózatot, valamint a történelmi eseményeknek is utána kellett nézmem, hogy megértsem a verset.

– **Te is szereted a hazafias verseket?**

– Nem is szavaltam még ilyen komoly verset. Jobban kedvelem a humoros, szerelmes költeményeket.

A verseny díjazottjai januárban jutalomkiránduláson vesznek majd részt, a magyar tudomány napján Budapestre utazhatnak.

Kiskomáromi Zsombor és Brasnyó Mihály

Koncz Erzsébet

Negyed évszázada ünnepeljük a magyar kultúra napját

Erkel Ferenc

Mit is ünnepelünk a magyar kultúra napján, január 22-én? Gondolom, legtöbben tudjátok a választ, hisz az órákon, de az újságokban is évről évre megemlékezünk erről a napról. Valójában egy aránylag új ünnepről van szó, mert csak 25 évvel ezelőtt kiáltották ki ünnepnek, arra emlékezve, hogy Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én befejezte Himnusz című költeményét, mely máig a magyar nemzet himnusza. Ezen

a napon persze nemcsak Kölcseyre emlékezünk, hanem – mint a neve is mondja –, ünnepeink az egész magyar kultúrát: az irodalom nagyjait, a zenei világ eminenciáit, a néphagyományok éltetőit, az építészeti remekművek megálmodóit..., mindazokat a tárgyi és szellemi értékeket, melyeket a magunkénak érezhetünk. Ezen a napon különböző rendezvényeken emlékeztetnek minket évezredes hagyományainkra, gyökereinkre, múltunkra. Talán ezen a napon sikerül felhívni a figyelmet mindazokra az értékekre, amelyeket az évszázadok alatt eredményesen megőriztek.

A Himnusz teljes címe: Hymnus, a magyar nép zivataros századaiból. Kölcsey műve előtt a katolikus magyarság néphimnusza a Boldogasszony Anyánk és az Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga kezdetű ének, míg a református magyarságé a 90. Zsoltár (Tebenned bízunk, elejétől fogva) volt. Népszerű volt – a hatóságok által többször betiltott – ún. Rákóczi-nóta is. Ez utóbbit Berlioz és Liszt Ferenc is megzenésítette.

A Himnusz Kölcsey legnagyobb hatású verse, ám valószínű nem ért volna el ekkora hatást, ha Erkel Ferenc, a gyulai származású,

A Himnusz kottája –
Kölcsey költeménye, Erkel zenéje

sokoldalú zeneszerző, karmester és zongoraművész 1844-ben meg nem zenésíti. Erkel – mint zeneszerző – a magyar zenetörténetben azt a helyet tölti be, mint az orosz (nemzeti) zenében Glinka, a lengyelben Moniuszko, vagy a cseh muzsikában Dvořák és Smetana. Műveit a nemzeti hagyományok ápolása, a dallamkincs, a dal- és táncformák megőrzése, azok európai stílusjegyekkel való ötvözése jellemzi. Rendkívül sokoldalú ember volt, kevesen tudják róla, hogy mesteri szinten sakkozott, a maga korában a magyar sakkélet vezéralakja volt. Erkel nagysága inkább abban rejlik, hogy ébren tartotta a sakkjáték gondolatát, és fáradhatatlan szervező munkájával újabb és újabb tehetségekre irányította a figyelmet.

Erkel szülőháza ma emlékmúzeum

Könyvajánló Különös kalantén

Balogh István *Különös kalantén* című kötete meséket, verseket és más történeteket tartalmaz, és a gyerekeket szólítja meg. A kötet egyrészt arról szól, hogyan tanulja meg nagyapjától az unoka a pergőhang kiejtését, amely oly sok bűt és bánatot okozott számára.

A kalantén különben vesztégárat jelent, amely azokra a napokra utal, amikor Petike, az unoka bárányhimlő-karanténba kényszerült. E napokat jegyzi tehát a kötet, azok a mesék, mondák és történetek kaptak helyet benne, amelyek az alatt a két hét alatt születtek, amit a betegség kényszere alatt együtt töltött nagypapa és unoka.

A kötetet megrendelhetitek interneten is a forumliber.rs címen, postaköltséget nem kell fizetni.

LEXIKON

NEVEM: Bajusz Réka.
CÍMEM: 24430 Ada, Varga József u. 23.
SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Máriás Valéria.
ALSÓS TANÍTÓNŐIM: Koós Holló Tímea, Fejél Tóth Stefánia.
KEDVENC TANÁRAIM: Márisá Valéria, Pesznyák Erika.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: elnök: Kubina Molli, titkár: Apró Zsanett, pénztáros: Bajusz Réka.
KEDVENC OSZTÁLYTÁRSAIM: Kitli Tamara, Kubina Molli, Agócs Ágota, Koós Natália...
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, magyar, informatika.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Sztárvilág.
KEDVENC KÖNYVEM: Lassie.

HOBBIAIM: Olvasás, tévézés, számítógépezés.
KEDVENC SPORTOM: Tánc.
KEDVENC FILMJEIM: Csonthülye 2., Feketéék fehérben.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Little Mix
KEDVENC DALOM: Ben Pearce What I Might Do.
KEDVENC SZÍNÉSZEM: Kiss Ramóna.
KEDVENC SZÍNEIM: Kék, fehér.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, tél.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Pizza, almalé.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Palacsinta.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, macska, lemming.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Fodrász.

NEVEM: Szollár Edvárd.
BECENEVEM: Szollár.
CÍMEM: 24430 Ada, Kossuth Lajos u. 34.
SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Máriás Valéria.
ALSÓS TANÍTÓNŐIM: Koós Holló Tímea, Fejél Tóth Stefánia.
KEDVENC TANÁRAIM: Márisá Valéria, Pesznyák Erika, Matic Ilona.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: elnök: Kubina Molli, titkár: Apró Zsanett, pénztáros: Bajusz Réka.
KEDVENC OSZTÁLYTÁRSAIM: Istenes Gábor, Csonka Bence, Lajkó Denisz, Bera Áron, Búcsú Áron...
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, torna, rajz, földrajz, angol, szerb, hittan.
AMI NEHEZEN MEGY: Biológia, műszaki, matek, német.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Väckupac.
HOBBIM: Kutyasétáltatás.

KEDVENC KÖNYVEM: A kutyatartás kézikönyve.
KEDVENC SPORTOM: Kézilabda.
KEDVENC FILMEM: Johann, a zombivadász.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Rammstein, AC/DC, Tankcsapda.
KEDVENC DALOM: YLVS: The Fox.
KEDVENC SZÍNÉSZEM: Vin Diesel.
KEDVENC SZÍNEM: Kék.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, tél.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Pizza, üdítő.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Pizza, rántott hús, rántotta, puding, spagetti, hamburger, leves...
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, macska, hörcsög, ló, oroszlán.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Idegenvezető.
NO ÉS A SZERELEM? Nagyon jó kérdés, de nem mondom meg.

NEVEM: Virág Henrietta.
BECENEVEM: Heni.
CÍMEM: 24430 Ada, Boris Kidrič u. 9.
SULIM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Máriás Valéria.
ALSÓS TANÍTÓNŐIM: Koós Holló Tímea, Fejél Tóth Stefánia.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Pesznyák Erika, Matic Ilona.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: elnök: Kubina Molli, titkár: Apró Zsanett, pénztáros: Bajusz Réka.

KEDVENC OSZTÁLYTÁRSAIM: Vastag Beáta, Apró Zsanett, Koós Natália, Veréb Ivett, Bajusz Réka.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, matek, rajz.
KEDVENC OLDALAIM A JÓ PAJTÁSBAN: A 21. és a 29.
KEDVENC KÖNYVEM: Állatmesék.
HOBBIM: Zeneiskola.
KEDVENC SPORTOM: Tánc.
KEDVENC FILMEM: Egy rém rendes család.
KEDVENC EGYÜTTESEM: ABBA.
KEDVENC DALOM: Zorán: Kell ott fenn egy ország.

KEDVENC SZÍNÉSZEIM: Bozsek Márk, Dolák Saly Róbert.
KEDVENC SZÍNEIM: Citromsárga, narancssárga, lila.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Nyár, ősz.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALOM: Pizza, palacsinta, ásványvíz.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Palacsinta, puding, tea.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, macska.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Tanító néni vagy fodrász.
NO ÉS A SZERELEM? Az egyik osztálytársam.

Ifjú szívekben élek

Irodalmi vetélkedő az adai Cseh Károly iskolában

Ady Endre halálának évfordulójára vetélkedővel emlékeztek december végén az adai Cseh Károly iskolában.

Máriás Valéria magyartanárnő, a verseny vezetője Móricz Zsigmond-idézzel nyitotta meg a vetélkedőt: „Mert neki a Vers nem költemény volt: élet. Élt, égett: eltűnt. Nem: itt maradt a lényege. A Vers.”

Felemelő érzés volt hallani, mikor a versenyzők és tanárok kórusban mondták, olvasták föl az Ifjú szívekben élek című Ady-verset:

*Ifjú szívekben élek s mindig tovább,
Hiába törnek életemre
Vén huncutok és gonosz ostobák,
Mert életem millió gyökerű.*

*Szent lázadások, vágyak s ifju hitek
Örökös urának maradni:
Nem adatik meg ez mindenkinek,
Csak aki véres, igaz életű.*

*Igen, én élni s hódítani fogok
Egy fájdalmas, nagy élet jussán,
Nem ér föl már szitkozódás, piszok:
Lyányok s ifjak szívei védenek.*

*Örök virágzás sorsa már az enyém,
Hiába törnek életemre,
Szent, mint szent sír s mint koporsó, kemény,
De virágzás, de Élet és örök.*

Nemcsak a gyerekek készültek erre a vetélkedőre, a magyar szaktanterem is díszbe öltözött. Kialakítottak egy Ady-sarkot, ahol a költő képe mellett kiállították azokat a könyveket is, melyeket a díjazottak kaptak.

A tízfordulós vetélkedőn hét csapat mérte össze tudását: a Csinszka, a Szivárvány, a Párizsiak, a Lédák, a Csacsikák, a TILEÁG (a versenyzők: Tímea, Levente, Ági) és a Kecskék.

Az első kérdés így szólt: Kit, mit láthatunk a képen? Aki készült, annak könnyű volt föl-

Máriás Valéria

ismerni Ady szülőházát, az emlékházat, Ady sírját, Adyt és Csinszkát...

Második feladatként abban versengtek, ki tud többet egy-egy személyről. Szerepelt a képek között: Adél; Csinszka; Ady Lőrinc, a költő édesapja, a kiscsiga; Pásztor Mária, a költő édesanyja, aki református lelképásztor leszármazottja volt; Lajos, a költő öccse.

A harmadik feladat is könnyűnek bizonyult, minden csoport tudta, hogy mi fűzte a költőt Nagyváradhoz, Temesvárhoz, Debrecenhez, Zilahhoz, Párizshoz, Csucsához, Érmindszenthez.

Ugye, ti is tudtatok volna válaszolni ezekre a kérdésekre?

Ezt követően fontos évszámokat kellett megfajtenniük a versenyzőknek. Az ötödik feladat is érdekes volt, három megadott feltevéből kellett a helyeset kiválasztani. A hatodiknál ismét képeket kaptak a versenyzők, melyekről valamelyik versnek a címe kellett,

hogyan eszükbe jusson. Például az őszi lombokról: Párizsban járt az ős; egy diákokat ábrázoló képről: Üzenet egykori iskolámba; egy tájképről: A magyar ugaron, és mások. A tanulók ezután nématérképet kaptak: be kellett írniuk azoknak a városoknak a nevét, ahol Ady megfordult: Budapest, Nagyvárad, Debrecen, Zilah, Érmindszent, Csucs... Könnyen ment ez a feladat is. Ha valamelyik csapat ki tudta egészíteni a másikat, akkor további pontokat gyűjthettek. A továbbiakban Ady verseit kellett idézetek alapján felismerni, majd a szimbólumokat azonosítani, és végezetül, tizedik feladatként egy perc alatt minél több Ady-verscímet kellett leírni. Növekedtek ám a pontszámok!

Legeredményesebb a TILEÁG csapat lett, második a Szivárvány, a harmadik pedig a Párizsiak csapat. Hangulatos, szép vetélkedő volt. Gratulálunk!

K. E.

Siklás, műlesiklás, óriás-műlesiklás és a többiek

Alig három hét múlva kezdődik a téli olimpia az oroszországi Szocsiban

Az ősembernek télen is vadásznia kellett, s hamar rájött, hogy sítalpon csúszva nagyobb eséllyel éri utol a vadat, mint lépésenként bukácsolva a nagy hóban. A sílécnek később a hadviselésben is nagy hasznát látták a hegyek közt harcolók.

Szórakozásból csak a 19. század végétől kezdtek csúszkálni a havas domboldalon. A romániai, erdélyi Napsugár irodalmi gyermeklap összeállítása szerint ezután már gyorsan kialakultak a sízés mai formái: siklás, műlesiklás, óriás-műlesiklás. A síugrók a nagyon meredek sáncon lecsúszva, majd a végén, a „sáncaasztalon” elrugaszkodva próbálnak minél messzebb repülni. Az ugrás hosszára és stílusára is pontszámot kapnak.

A sífutás szabadidősportként is könnyen elérhető; nem kell hozzá különleges lejtő vagy pálya, csak speciális síléc – és persze hó.

Az egyik legfiatalabb sportág a hódeszkázás vagy snowboard. A kanyarokkal, ugratókkal, akadályokkal nehezített pályán igen látványosan haladnak a versenyzők, nem csoda, ha népes közönség figyeli őket. Hanyatt fekvő (szánkósporthoz) vagy hason (szkeletonhoz), kettesben vagy négyesben egy korcsolyatálpú járóján (bob), domboldalon vagy jégcsator-

Nagyon látványos és veszélyes az extrém síelés

nában – a versenyszerű szánkózásban egy a közös: az óriási (akár 150 km/órás) sebesség.

A mai korcsolya öse csontból vagy fából készült, amit átfúrtak, és bőrszíjakkal a lábukhoz kötözték a csúszkálni vágyók. A középkorig csak az egyik lábon használtak korcsolyát, a másikkal lökték magukat. Szegények és gazdagok egyaránt szívesen száguldoztak a befagyott vizeken.

A gyorskorcsolyaversenyeket ma főleg fedett műjégpályán rendezik, 500 és 10 000 mé-

ter közötti távokon. A versenyzők a kanyarokban élesen bedőlnek, és kezüket a jégre téve akadályozzák meg kicsúszásukat.

A műkorcsolya és a jégtánc versenyzői zenére mutatják be a kötelező ugrásokat, figurákat is tartalmazó gyakorlatukat, melynek technikájára és szépségére is pontokat kapnak.

A téli sportok nagy versenyein ritkán csendül fel a magyar vagy a szerb himnusz, de azért vannak élvonalbeli versenyzőink: Sebestyén Júlia például az első magyar női Európa-bajnok műkorcsolyázó, négyszeres olimpián.

A korongot az ütő segítségével az ellenfél kapujába juttatni – ez a jégkorong-, azaz hokimérkőzésen a játék célja. Az 5 mezőnyjátékos gyakran váltja egymást, mivel a jégkorong nagyon gyors és intenzív sport. Sísak és speciális védőöltözet kötelező!

A havon nemcsak csúszni lehet

A jégkorong gyors és intenzív sport

Gyorskorcsolyázás

Tudtad-e?

A sokféle téli sport mindegyikének alapja a sí, a korcsolya vagy a szánkó. 1924 óta négyévente kerül sor a hóvaljéggel kapcsolatos sportok nagyversenyére, a téli olimpiára. Az idén az oroszországi Szocsiban rendezik meg február 7-e és 23-a között. Magyarország 16, Szerbia 7 sportlót küld a Fekete-tenger-parti városba.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

**Január 16.
Gusztáv napja.**

Gusztáv: A skandináv eredetű német Gustav névből származik. Jelentése: harc, támasz.

1493. január 16. (521 éve)
Kolumbusz visszatért Európába első útjáról, hitte, hogy nyugatra tartva eljutott Indiába.

1847. január 16. (167 éve)

Megszületett Mikszáth Kálmán író. Az élőbeszédhez közelítő eleven stílus legnagyobb mestere. Regényeiben híven ábrázolta a nemesi középosztály pusztulását, a dzsentrik világát. Művei: A Noszty fiú esete Tóth Marival, Különös házasság, Sip-sirica, Akli Miklós, A fekete város, Beszterce ostroma, Szent Péter esernyője.

**Január 17.
Antal, Antónia napja.**

Antal: a római Antonius nemzetség-név rövidüléséből származik. Jelentése valószínűleg: herceg, fejedelem, előljáró.

Antónia: A latin Antonius férfi név olasz eredetű női párja.

1775. január 17. (239 éve történt)

Megégettek 9 idős asszonyt, mint boszorkányt Lengyelországban, mert nekik tulajdonították a rossz termést.

1468 (546 éve történt)

Meghalt Szkander bég albán hadvezér és nemzeti hős, aki egyesítette és sikeresen védte Albániát.

**Január 18.
Piroska napja.**

Piroska: a latin Prisca névből a magyarban Piriska, majd ebből Piroska lett. A latin név jelentése: régi, ősi, tiszteletré méltó. Népszerűvé Arany János tette a Toldi szerelme című művével.

1270. január 18. (744 éve történt)

Meghalt Árpádházi Szent Margit, IV. Béla lánya.

1882. január 18. (132 éve történt)

Megszületett Alan Alexander Milne angol író, Micimackó, Malacka és

társai megalkotója. A két könyv teljes szövege: <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/kulfoldi/milne/micimac/html/3.htm> található.

1892. január 18. (122 éve történt)

Megszületett Oliver (Norvell) Hardy amerikai komikus, a nálunk Stan és Pan (Laurel&Hardy) címmel vetített bórleszksorozat párosának nagyobbik fele.

1926. január 18. (88 éve történt)

Meghalt Blaha Lujza színésznő, a nemzet csalogánya. A Riedl Lujza néven született primadonna anyja és apja is vándorszínész volt. 1872-ben a Nemzeti Színházhoz került, 1875-től megszűnéséig pedig a Népszínházban játszott, de 1901-ben a Nemzeti örökös tagja lett. A Népszínház neki köszönheti, hogy méltó vetélytársa lett a pesti német színháznak, játéktípusa tökéletesen alkalmas volt a magyar népszínművek előadásához. 1893-ban villát vásárolt Balatonfüreden, ahol 1916-ig igen sok időt töltött. Az épület a mai napig áll a róla elnevezett utcában.

**Január 19.
Sára napja.**

Sára: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: fejedelemnő, hercegnő, uralkodó asszony. A Sarolta névhez nincs köze.

1736. január 19. (278 éve történt)

Skóciában megszületett James Watt a gőzgép feltalálója.

1839. január 19. (175 éve történt)

Megszületett Paul Cézanne poszt-impressionista festő (A kék váza, Modern Olimpia, Nagy fürdőzők).

1853. január 19. (161 éve történt)

Rómában bemutatták Giuseppe Verdi A trubadúr című négyfelvonásos operáját.

**Január 20.
Fábián napja.**

Fábián: A latin Fabianus névből származik. Jelentése: a Fabius nemzetséghez tartozó férfi.

1270. január 20. (744 éve történt)

Meghalt Özséb, az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, a pálos rend alapítója.

1778. január 20. (236 éve történt)

James Cook angol hajós, felfedező felfedezte a Hawaii-szigeteket.

1920. január 20. (94 éve történt)

Megszületett Federico Fellini olasz filmrendező és forgatókönyvíró, a filmtörténet nagy alakja. Filmjei: Országúton, Cabiria éjszakái, Az édes élet, Nyolc és fél, Amarcord.

1948. január 20. (66 éve történt)

Meggyilkolták Mahatma Gandhi indiai békeharcost.

1984. január 20. (30 éve történt)

Meghalt Johnny Weissmüller ötszörös olimpiai bajnok amerikai úszó, a Tarzan-filmek hőségének megformálója. 1904. június 2-án egy szabadfalui sváb (Románia) családban született, aki később olimpiai úszóbajnokként és hollywoodi filmszínészként vált ismertté. Sportsikereinek és sármos külsejének köszönhetően ő volt az első sportoló, akinek hollywoodi stúdió filmszerepet ajánlott: 12 filmben alakította Tarzant, a vadembert.

**Január 21.
Ágnes napja.**

Ágnes: Jelentése szent, tiszta, szemérmes, szűzies. A középkorban a latin agnus (bárány) szóval azonosították, a hasonló hangzás és a bárány jelképes jelentése alapján. Ágnes szimbóluma ugyanis a bárány, Ágnes napján szokta a pápa a bárányokat megszentelni.

1189. január 21. (825 éve történt)

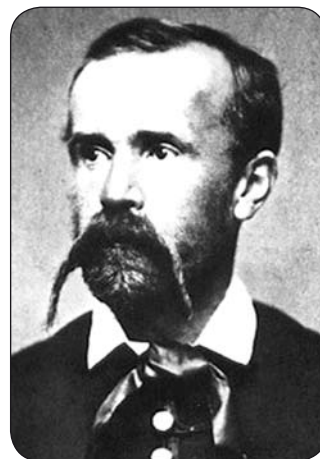
Barbarossa Frigyes, II. Fülöp Ágost, II. Henrik és Oroszlánszívú Richárd elindította a harmadik kereszties hadjáratot Jeruzsálem visszafoglalásáért. Nem jártak sikerrel, így 1192-ben békét kötöttek, és Szaladdin kalifa engedélyezte a szent helyek látogatását.

1793. január 21. (221 éve történt)

Párizsban 38 éves korában lefejezték XVI. Lajos francia királyt.

1823. január 21. (191 éve történt)

Megszületett Madách Imre, a reformkor egyik legnagyobb írója.

Legkiemelkedőbb alkotása, Az ember tragédiája nemcsak a magyar irodalom egyik gyöngyszeme, de világsikert is aratott. Ismert műve még a Mózes és a Csák végnapjai.

1924. január 21. (90 éve történt)

Meghalt Vlagyimir Iljics Lenin forradalmár, a Szovjetunió első vezetője, marxista gondolkodó, a leninizmus megalapítója. A történelem egyik leghíresebb forradalmára.

1954. január 21. (60 éve történt)

Útjáraindították az első atom-tengeralattjárót, a Nautilust, amit Mamie Eisenhower, az Egyesült Államok First Lady-je keresztelt el.

1905. január 21. (109 éve történt)

Megszületett Christian Dior francia divattervező.

**Január 22.
Vince napja.**

Vince: A Vincentius latin név rövidüléséből származó Vince győztest, győzedelmest jelent.

1823. január 22. (191 éve történt)

A magyar kultúra napja. 1989 óta ünnepeljük, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását.

1943. január 22. (71 éve történt)

Megszületett Cseh Tamás énekes, színész, zeneszerző és előadóművész.

1956. január 22. (58 éve történt)

Meghalt Sir Alexander Korda, azaz Korda Sándor filmrendező, filmvállalkozó. 141 film producere, illetve rendezője.

1994. január 22. (20 éve történt)

Meghalt Telly (Aristoteles) Savalas görög származású színész (Kojak, Pizkos tizenkettő, Kelly hősei).

Csoda a Grand Canyonban

Különös jelenségre figyelhetek fel a Grand Canyonba látogatók. Amerika egyik legfőbb turisztárványosságánál nem a megszokott völgyeket láthatták, mert azokat elöntötte a sűrű, tejfehér köd.

Tízévente egyszer fordul elő hasonló csoda. A köd oka az inverzióknak nevezett meteorológiai jelenség. Ilyenkor a levegő a Nap sugárzásának nagy részét átengedi, ezért a Nap a levegőt közvetlenül nem melegíti fel jelentősen. A földfelszín a tiszta, szélmentes időben nagy mennyiségű hőt sugároz ki éjszaka, ezáltal erősen lehűl. A hajnali-reggeli órákban előfordul, hogy a levegő legalsó rétege hidegebb, mint a néhány száz méter magasan elhelyezkedő légrétegek – vagyis a szokásos hőmérséklet-elosztás megfordul, invertálódik. Ilyenkor lezáródik a függőleges irányú légmozgás, leáll a felhőképződés, a levegő nedvességtartalma a földfelszín közvetlen közelében köd formájában válik láthatóvá. Ez történt a minap is a Grand Canyonnál. A sűrű, fehér ködből csak a magasabb sziklacsúcsok emelkedtek ki, a völgyekből semmit nem lehetett látni. Mégis turisták százai csodálták a fantasztikus látványt.

Volt egyszer egy Pannon-tenger

Sokan el sem tudják képzelni, hogy ezen a hatalmas síkságon, ahol mi élünk, egykor nagy kiterjedésű tenger hullámai fodroztak. Pedig igaz. Pannon-tengernek hívták, és nagyjából a mai Kárpát-medence területét töltötte ki. Persze nagyon régen. Legalább tíz millió éve, ezt

az időszakot miocén vagy pliocén korszaknak hívjuk. Egykori meglétét hatalmas üledékréteg bizonyítja, ami néhol 1-2 km vastagságú.

A Pannon-tenger mintegy 9 millió éven át létezett. Legnagyobb kiterjedése idején a Bécsi-medencétől a mai Szerbia déli részéig terjedt. Eleinte összeköttetésben állt a mai Bajorország (Németország délkeleti része) helyén hullámozó tengerrel, valamint az Égei-tenger és az Adriai-tenger elődjével is. A Bakony-, a Mecsek-, a Tarcál-hegy (Fruška gora), és más hegységek szigetként emelkedtek ki belőle.

A világtengerektől való elszigetelődése nyomán fokozatosan édesvizivé vált, és óriási tó, majd kisebb tavakból álló tóvidék formáját öltötte. A mai Vaskapu-szoroson (Đerdap) át talált utat magának, és lassan átadta a helyét a mai vízrajzunk ősfolyóinak.

Több mint 7,2 milliárd ember a Földön!

Tavaly, 2013-ban 80 millió fővel gyarapodott az emberiség. Másodpercenként 2,7 újszülött jön a világra. Az új év első napján már több mint 7,2 milliárd ember élt a Földön – közzölte Hannoverben a Német Világnépesedési Alapítvány (DSW).

Az alapítvány adatai szerint az elmúlt évekhez hasonlóan 2013-ban is mintegy 80 millió fővel gyarapodott bolygónk lakossága. Míg az iparosodott országokban többnyire stagnált vagy csökkent a népességszám, addig a fejlődő államokban tovább növekedett. Az 1970-es évek elején még csak 3,5 milliárd ember élt, a 2050-es évekre pedig várhatólag eléri a 9 milliárdot.

Abból kiindulva, hogy másodpercenként 2,7 újszülött jön a világra, január 1-jén már 7 202 951 000 ember volt a Földön. Száz főre kivetítve ebből 10 európai, 15 afrikai és 60 ázsiai lakos, a többi más földrészek lakója.

A Pannon-tenger délkeleti része a miocén közepén, azaz tíz millió évvel ezelőtt – tájékoztatásul jelenlegi helységevekkel

Mennyien születtünk eddig összesen?

Becslések szerint a Homo sapiens megjelenése óta 107,6 milliárd ember született a Földön. Ennek közel fele, 47 milliárd az első ötvézezer évben, azaz időszámításunk előtt, amikor a születési ráta és a halandóság egyaránt óriási volt a maihoz képest. Ezt a jelenlegi hétmilliárdos népességgel összevetve azt kapjuk, hogy a Földön valaha született összes ember hat és fél százaléka ma is él. A becslések hibahatárai természetesen elég nagyok, hiszen a nyugati társadalmakból is csak az elmúlt pár száz évből állnak rendelkezésre népszámlálási adatok.

Az oroszlán és a tacsó barátsága

Bonedigger, az öt éves oroszlán, és Milo, a hét éves tacsó igazi jó barátok. Bonedigger egy ritka csontbetegséggel született. Az oroszlán a Garold Wayne Interactive Zoological Parkban él, az oklahomai Wynnewoodban. Néhány hónapos korában elválasztották ugyan a falkájától, mert már a testvéreivel való játék is az életébe került volna, mégsem maradt egyedül. Kölyökként bemutatták néhány vidám tacsónak, akik később sem rettentek meg a nagyra nőtt vadmacskától. A legjobb barátja Milo lett, aki rögtön az első pillanattól nagy figyelemmel gondoskodott a kis oroszlánról. Az oroszlán azóta igazi nagy-macsává fejlődött, de a barátság nem változott. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy vacsora után a kutya nyelvvel tisztogatja meg az oroszlán fogait.

A két jó barát szinte már elválaszthatatlan egymástól. Az állatkert igazgatója, aki a kezdetektől látta a különleges barátság kialakulását, elmondta, ritka, egyedülálló kapcsolatról van szó a két állat között, Milo gyakran még az oroszlánbögést is utánozza, olyanok mintha testvérek lennének.

Van fényképed házi kedvencedről? Oszd meg velünk!

Felhívásunkra továbbra is érkeznek a fotók házi kedvenceitekről, melyek közül ezúttal csupán kettőt tudunk közölni. Lassan sorra vesszük valamennyit, legyetek türellemmel!

Fotóitokat továbbra is a következő címre várjuk: Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Misića 1., e-mail címünk is a régi: szerk@jopajtas.info vagy jopajtas.szerk@magyarszo.com.

Bende Bettina, a martonosi J. J. Zmaj iskola hatodikosa a következőket írta: A kutusom neve Núdli. Négy éves koromban kaptam apukámtól. Egy dobozban hozta. Szelíd, aranyos és szófogadó. A kutyaropiért néha pacsit is ad. Kis növésű, nagy bundás kutya. Imádjaa telet. Hempereg a hóban és harapja. Nem szereti a macskákat, de a mi cicánkat igen. Vele alszik. Mikor hazaérünk, ugat és csóválja a farkát. Már egy kicsit öreg, de azért is nagyon szeretem.

Tengerimalac is van a kedvenceitek között. **Balázs Rita** küldte Óbecséről, a malacka neve YoYo. Kis huncut, mindig popcornozik. Kedvenc eledele a pitypang. A múlt nyáron kapta ajándékba, és talán mondani sem kell, nagyon szereti.

ÁLLATKIRAKAT

Darcy, az imádni való süni

Az internet új sztárja Darcy, az aranyos és fotogén sündisznó, aki imád pózolni a kamerának. A képeket a japán fotós, Shota Tsukamoto készítette kedvenc háziállatáról, aki óriási népszerűségnek örvend az Instagram közösségi képmegosztó portálon. A gazdi szerint Darcy nagyon élvezi a fotózást, nem fél az emberektől, és mindig a kamera lenscéjébe mosolyog, élvezi a figyelmet.

Núdli

YoYo

RÜGYFAKADÁS

Tükör által homályosan

Csörög az óra, felkelek. Elindulok a fürdőszobába, a nyitott ajtón keresztül egy álmos arc hunyorog rám a tükörből. Megkérdezem tőle:

Na, te sem aludtad ki magad?

Elmosolyodom, ő visszamosolyog, ettől jobb kedvre derülök, és máris jó hangulattal folytatódik a napom. A tükörből a fordított képmásunk tekint vissza, amivel gyakran nem vagyunk megelégedve. Az emberek többsége csak a külső szépségével foglalkozik, amiről képet a tükör által kap, de ez a kép homályos, mert a belső szépséget nem tudja felbecsülni, mivel még nem találtak fel egy belső visszapillantót. A belső szépség, ami belülről sugárzik, az a fizikai külső tökéletlenségeit elsimítja, viszont a belső üresség a külső, szép vonalakat eltorzítja. A szem a lélek tükré, szokták mondani. Ha valakinek a szemébe nézünk, meg tudjuk állapítani annak a személynek a természetét, személyiségét. Az embereket először meg kell ismerni, mielőtt még ítélnék felöttük, mert a tükör előtt el tudják „homályosítani” a külsőjüket, azért mert mindenkinek meg akarnak felelni.

Jó lenne, ha a való életben is létezne az igazmondó tükör, amely megmondaná nekünk az igazat, és mindenki elfogadná magát olyannak, amilyen. Ezáltal mindenki szeme egyre nyugodtabb belsőt sugározna,

Lackó Márta, 8. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Képzelt riport önmagammal

Reggel korán keltem. Megmosakodtam, belenéztam a tükörbe, és láttam egy felálló hajtincset. Megpróbáltam lesimítani, de nem sikerült.

– Mit kezdenék ezzel a hajtincssel? – kérdeztem a tükörképemtől. – Vezzem le, zselézzem be, vagy csak hagyjam úgy, ahogy van? Mit számít, ez csak egy hajtincs! Emlékszel, mennyi hajad volt tizenhárom évvel ezelőtt, amikor megszülettélt?

– Én is csak képekről tudom, hogy kopasz voltam – felelte a tükörképem. – Kétéves koromban kis göndör hajfürtöcskéim voltak.

– Ötéves koromban, amikor óvodába indultam, igazi férfias frizurát kaptam – fűztem hozzá.

– Ó, azok a boldog óvodás évek, csak játszottunk, és semmi gondunk nem volt! – emlékezett vissza a tükörképem.

– Emlékszel-e az első iskolás éveidre? – faggattam tovább.

– Igen, mintha csak tegnap lett volna – hangzott a válasz.

– Mit szeretnél jobban, írni, olvasni vagy számolni? – kíváncsiskodtam.

– Írni nem szerettem, olvasni nem tudtam, de a matek nagyon jól ment – tréfálkozott a hasonmásom.

– Ötödik osztályos koromban új tantárgyakat kezdtem tanulni. Mi a véleményed róluk? – tettem fel a kérdést.

– Akkor még érdekesnek találtam – felelte a tükörképem –, de mára már meg is kedveltem azokat. A kedvencem közülük a biológia és a földrajz. Hatodik osztályban fizikával, hetedik osztályban kémiával bővült a tantárgyaink száma, és ezeket is nagyon szerettem.

– Hogyan képzeled el a jövődet? – kérdeztem önmagamtól.

– A nyolcadik osztály elvégzése után gimnáziumba iratkozom. Gimi után egyetemre megyek, hogy melyik szakra, azt még nem tudom – válaszolta –, lehet, hogy orvos, tanár, esetleg csillagász leszek.

– És mi legyen ezzel a hajtincssel? – kérdeztem.

– Ott van a fiókban egy olló, nyisszantsd le! – javasolta.

Fogtam az ollót, levágtam a hajtincset, felöltöttem, és elindultam az iskolába.

Pletikoszity Tamás, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy este otthon

Amikor kicsöngetnek az utolsó óráról, sietek a biciklimért és rohanok haza. Anya mindig nagyon aggódik, azért sietek.

Amikor hazaérek, ha jó jegyeket kapok, már a kapuban kiabálok anyának. Ő ilyenkor tudja, hogy jó kedvű vagyok. Nálunk esténként van együtt a család. Apa is estére ér haza a határból. Tisztálkodás után megbeszéljük, hogy kivel mi történt a nap folyamán. Lefekvés előtt anya mindig mesét olvas. Van olyan mese, amelyet már legalább tízszer hallottam. Fejből is tudom, mégis szeretem újra meg újra meghallgatni anya szájából.

Nagyon kedvelem az ilyen estéket. Amikor felnövök, szívesen emlékszem majd vissza ezekre a történetekre.

Varga Loránd, 4. osztály, Kókai Imre iskola

A csodák néha valósággá válnak

A mai reggel minden diáknak átlagos volt, kivéve az ötödikeseknek.

Eljött az idő, hogy megírjuk azt a magyar tesztet, amit eddig senki nem tudott ötösre megírni. Nagyon ideges voltam emiatt. Még a földrajzóra sem tudott lekötöni, pedig ez az egyik kedvenc tantárgyam. Mikor kicsöngettek, úgy éreztem, mintha gombócok lennének a torkomban. Egész szünetben a magyar füzetemet olvastam, ettől megnőtt az önbizalmam. Később újból megszólalt a csengő, bementünk a tanterembe, és vártuk a tanárnőt. Mikor megérkezett, szétszította a tudáspróbákat. Összeszorítottam a fogamat, és nekiláttam a tesztnek. Könnyedén megoldottam a feladatokat, az ismétlésnek köszönhetően. A második oldalon megakadtam. Egy kis időbe telt míg összeszedtem a gondolataimat, sikerült ez is. Végül átnéztem, és beadtam az ellenőrzőt. Mikor mindenki befejezte, a tanárnő nekilátott a javításnak, ekkor visszatért a gombóc a torkomba. Lilla kapta ki először, ő hármast kapott. Utána pedig a többiek. Senkinek nem lett négyesnél jobb. Mikor én kerültem sorra, még idegesebb lettem. Egy kis idő múlva a tanárnő azt mondta, hogy megvan az első ötös. Először nem tudtam elhinni, de valahogyan mégis sikerült.

Ha törekszünk és tanulunk, jó eredményeket érhetünk el.

Bosznai Edina, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkaniza

Padtársam

A padtársam neve Lajkó Csenge.

Neki mindig jó a kedve.

Vele vagyok jóban-rosszban.

Segítek, ha éppen baj van.

Nagyon okos, szép és ügyes.

Szívesen segít mindenkinek.

Civtkő Nikoletta, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A téli szünetben messzimamámhoz utaztunk

Messzimama, mint mindig, most is kiflit sütött. Nekem egy különösen nagy kiflit készített. Úgy ettem, mintha versenyen lettem volna. A mamán többször rám szólt:

– Ne egyél ilyen gyorsan, rosszul leszel!

Én nem hallgattam a szép szóra. Amikor éreztem, hogy nem bírok többet enni – pedig még a fele ott volt – kiszurartam az udvarra. A kutynak adtam egy darabot, a másikat meg kiszedte a kezemből. A hideg téiben, a kopasz fákon éhes verebek ültek és figyelték, hogy marad-e nekik pár szem morzsa. Maradt. Ők is örömmel csipegették fel. Mondtam a messzimamámnak, hogy máskor nekem is átlagméretű kiflit süssön.

Fehér Noémi, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Ha én tanár lennék

Ha én tanár lennék, nem sokat változtatnék a tanítási módon. Sok mindenben egyetértek, de megpróbálnám a gyerekek szemszögéből nézni a dolgokat, és úgy előadni az anyagot, hogy a tanulók számára érdekes, illetve érthető legyen a tanulnivaló.

Elfelejtettem mondani, hogy valójában milyen tantárgyat tanítanék. A történelmet választanám, mert számomra érdekes dolgokat lehet megtanulni ezen az órán. Táblázatokkal, színdarabokkal és egyéb érdekes játékkal tanítanám a gyerekeket.

Egy hónapban egyszer íratnék ellenőrzőt, amit előre bejelentek. Ha egyik diák rosszul viselkedik órán, vagy többen, akkor nem az egész osztályt büntetném, hanem a rossz tanulót. Kétszer adnék javítási lehetőséget, és ha a diák először elront egy ellenőrzőt, akkor nem írnám be a jegyet, csak feljegyezném, hogy jövő órán felelnie kell abból az anyagból. Érdekes kirándulásokat szerveznék fontos események helyszínére, vagy valamilyen ismertebb épület meglátogatására. Földrajzi helyekre is szívesen elvinném a gyerekeket, mint például cseppkőbarlangba.

Nagyon szeretnék egy saját osztályt. Sok kirándulásra vinném őket, de nem úgy lennék ott velük, mint a tanárunk, hanem mint egy barát, akivel jót lehet viccelődni, szórakozni, beszélgetni, és minden problémát elmondani. Azért meghúznék egy határt, amit nem szabad túllépni, mert mégis én vigyázok rájuk, és felelős vagyok a testi épségükért.

Jó viszonyban szeretnék lenni a diákjaimmal, és nem szeretném, ha úgy néznének rám, mint egy olyan emberre, akinek nincsenek érzései.

Apró Andrea, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Felforgattam a házat

Egy hete azt a házi feladatot kaptuk, hogy készítsünk egy madárházat. Ezt én tegnap végeztem el.

Megkérdeztem apukámat, hogy hol van a sperlemez. Ő éppen indult valahova, csak azt mondta, hogy valahol a házban. Először szétnéztem a műhelyben. A sperlemez az asztal alatt szokott lenni, de most nem volt ott semmi. Szétnéztem a fiókokban, de itt sem találtam semmi használhatót. Bementem a házba. Eszembe jutott, hogy láttam valahol valami hasonlót. Átnéztem a nappali szekrényeit, fiókjait, itt sem találtam sperlemezt. Célba vettem a konyhát. Ott is szétnéztem, mert a mi konyhánkban nemcsak tányérokat lehet látni. A konyha sikertelen felforgatása után felmentem a padlásra. Az is lehet, hogy ott van. Kinyitottam az ajtót. A meleg, ami a nyár folyamán összegyűlt, hirtelen rámcsapott. Beléptem, és máris éreztem egy egérfarkat a lábam alatt. Az egér, akinek fájdalmat okoztam, ijedten szaladt bele a sötétségbe. Szétnéztem, de alig láttam valamit. Legalább két órát voltam a meleg félhomály háromszög alakú szobájában, amikor eletem lett, és lejttem. Be akartam menni a szobámba, mert már tudtam, hogy egyest fogok kapni. Megfogtam a kilincset és lenyomtam. Közben eszembe jutott, hogy a szobámban még nem is voltam. Azt gondoltam, hogy apám már indulás előtt odakészítette a sperlemezt az asztalomra. Szép álom volt, ameddig be nem nyitottam. Nem volt semmi az asztalon. Nem volt más választásom. Felhívtam apámat telefonon.

– Szia, apa!

– Szia.

– Csak egy valamit szeretnék kérdezni. Hol van sperlemez?

– A műhely asztalán – mondta hosszas gondolkodás után –, egy zacskóban.

Kimentem, de nem volt az asztalon semmi. Kinéztem az ajtón, és megláttam a kutyánkat, Dartit, ahogy egy zacskót húzgál. Kimentem, és elvettem tőle. Ez volt az asztalon az előbb, gondoltam. Belenéztem, és benne volt egy sperlemez.

Elkészítettem a madárházat, amire 120 perccel ezelőtt ötöst kaptam. Ezért írtam le nagyon boldogan ezt a fogalmazást.

Szabó Csongor, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Egy vers

Nem tudok mit írni,
nem jönnek a szavak,
a ceruza az asztalhoz ragadt.

Várják a verset,
de üres a papír.
Régóta
nem használtam a radírt.

Mi legyen a címe?
Vagy miről szóljon?
A fejemben kavarnak csak a gondok.

Mi történt?
Elromlott a ceruza?
Most minden
olyan keszekusza.

Hogy lehet, hogy nem
mozdul a kezem?
A szavakat
egyesével lenyelem?

A rímek azt akarják,
hagyjam abba?
Legyen!
Ezen nem fogom törni a fejem.

Miért üljek még itt?
Hisz az élet halad,
a ceruza az asztalon marad.

Győri Anna, 5. osztály, November 11. munkaegettség, Zenta

Hóiskola

December anyó iskolát nyitott,
Télapó is ott volt.

Hóemberek zajongtak,
Ha bejött a tanár,
Tanultak.

Öröm ez az iskola,
Ajándékok hullanak.

**Jusztin László, 7. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

Padtárs

Padtársam neve Erik,
Vele az idő eltelik.
De ha írásról van szó,
Az valahogy nem neki való.
A fociást kedveli,
És a tanulást is szereti.
Matekórán ülök vele,
És segítjük egymást, ha lehet.

**Berec Edina, 6. osztály,
Kis Ferenc iskola, Orom**

Árhírek a csantavéri iskolából

A magyarok eredete

A tudósok új felfedezéseket tettek, és rájöttek arra, hogy a hunok az Amazonas folyó vidékéről hajókkal átkelve jutottak el a Kárpát-medencébe. Ez a hír a magyar régészeket nagyon felizgatta, és kutató expedíciókat indítottak. Magyarország miniszterelnöke hadiflottával és vadászgépekkel támogatta a régészeket a nemes cél érdekében. Huszta Dominik Magyarország külügyminisztere személyesen kívánt jó utat, és azt ígérte, hogy egymillió forint pénzzutalmat kap az a szerencsés felfedező, aki az első tárgyi emléket megtalálja őseink múltjáról. Az emberek nagy hévvel vágtak neki az útnak.

Kömüves Kristóf, 8. osztály

Az Ómagyar Mária-siralom hosszú útja

1812-ben megtalálták a magyarok egyik fontos nyelvemlékét, az Ómagyar Mária-siralmat. Ezt a szöveget, úgy tudjuk, Álmos, a nagy magyar vezér leszármazottja, Pista találta meg. Ő a Bahama-szigeteken nyaralt, és ott az egyik templomban lelt rá a nyelvemlékre, egy vázába rejtve. Hazafelé vonaton ellopták tőle az orosz maffiózók, és eladták Kínának. A kínaiak a Nagy fal egyik téglája mögé rejtették. Az Ómagyar Mária-siralom 1922-ben került Magyarországra, egy névtelen adakozó ajándékozta az Országos Széchényi Könyvtárnak. A siralom 37 sorból állt, de mire megtalálták, már elveszett belőle 36.

Csantavéri Anonymus, azaz névtelen

Megtalálták a Gesta Hungarorum folytatását!

A minap magyar régészek felfedezték a Kézai Simon által írt Gesta Hungarorum folytatását. Pontosabban egy szegedi kisfiú talált rá a padlásukon, miközben a cicáját kereste. A számára igen érdekes kötetre bukkanva játszani kezdett vele, és tépkedte a lapjait. A szülei vették észre, hogy ez nem egy hétköznapi olvasmány. Értesítették az illetékeseket, és így került a könyv a régészekhez. A szakemberek pedig azonnal átadták a nyelvtörténészeknek. A könyv felfedezése okán minden, a témával kapcsolatos könyvet újra kell nyomtatni. A nyomdászok sztrájkolnak a rengeteg munka miatt. De valami eltérést figyeltek meg a krónika lapjain. Több helyen is felfedeztek a sorok között számokat és magyar ételek nevét. Vajon ez egy szakácskönyv? A választ december végére ígéri a nyelvtörténészek.

Dulity Éva, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Hol a matekfüzet?

Az én szobámban mindig nagy rendtelenség van, ezért semmit sem tudok megtalálni. Volt már, hogy valamelyik könyvem vagy a mobiltelefonom kerestem. A legjobb az volt, amikor a matekfüzet veszett el.

Délelőtt mentem iskolába, ezért este pakoltam a táskába, de a matekfüzetet sehol sem találtam, pedig vagy háromszor kiraktam az összes fiókot. Végül már anya is segített. Anya azt mondta, hogy biztos valahol az asztalra, a cirkusz alatt van.

– Ez nem is minden az enyém, van, ami Timié.

Ekkor a testvérem is bejött a szobába.

– Minden a tiéd, én ma már egyszer elraktam a dolgaimat – válaszolta hűvösen.

– De te mindig odarakod a szemetet az én asztalomra!

Végül apa is bekapcsolódott:

– Szerintem a szomszéd Maris néni volt itt, és minden ruhát szétdobált.

– Szerintem is ő lehetett – mondtam én.

– A múltkor az eurokrém is azért fogyott el olyan gyorsan, mert minden éjjel bejött, és evett belőle – mondta anya.

– A pulóveremet is ő vehette el, és amikor jött a füzetért, azt visszahozta.

Így viccelődünk még egy darabig.

Végül anya megkérdezte:

– De igazából hol lehet az a füzet? A táskádban már nézted?

– Tényleg, hát ott van – mondtam – mert még ma ki se vettem.

A füzet végül megkerült. Nem is vesztünk össze azon, hogy miért van akkora rendtelenség. Mikor elrakodtam, kiderült, hogy tényleg minden ruha és könyv, ami szanaszét volt, az enyém és nem a testvéremé.

Hegedűs Hajnalka, 8. osztály, Doroszló

A jövő iskolája

Egy átlagos vasárnap este fekszem az ágyban, és azon jár az eszem, hogy milyen lesz a jövő iskolája.

Másnap reggel fél hétkor ébresztett az órák. Megnyomtam a szundi gombot, mert még lustálkodni akartam egy kicsit, de az ágy hirtelen kidobott magából. Hát gondoltam, jól kezdődik a hét. Gyorsan megmosakodtam, felöltöztem és megreggeliztem. Siettem, hogy el ne késsek, mert már majdnem hét óra volt. Hamar felkaptam a táskámat, de feltűnően könnyűnek éreztem. A biciklim helyett csak egy gömb alakú dolgot találtam, amiben egy szék állt. Mivel rá volt írva a nevem, beleültem, és a járgány pillanatok alatt elröpített az iskolába. A kapuban regisztráltak az érkezésem, és megkaptam az aznapi órarendemet. Semmi sem változott nagyot, csak modernebb és tisztább volt az épület. Az első földrajz lesz, már többen ültünk az osztályban a helyünkön:

– Hallottad? – kérdezte az egyik csoporttársam.

– Mit? – néztem értetlenül.

– Állítólag a földrajz tanár robotot még szigorúbbá programozták, és ellenőrzőt is fogunk írni.

Tátva maradt a szám, mert nem számítottam erre. A csongetéssel egy időben belépett a „tanárnő”.

– Vegyétek elő a virtuális lapot! Mindjárt megkapjátok a kérdéseket. Az internet blokkolva van, puskázni nem lehet! – mondta ridegen.

A teszttem nagyon rosszul sikerült az ötvenből csak öt pontot kaptam, és persze egyest. Új-Honduras fővárosát sem tudtam többek között. A többi óra már „normálisan” telt. Hazafelé az utazó gömbömnek valami baja lehetett, mert folyamatosan sípolt, és később le is zuhant.

Erre riadtam fel, és örülök, hogy csak egy sima hétfő van.

Illés Tamás, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ísmét nagyon szép karácsonyi ajándékot kaptam tőletek a Rügyfakadás. December 2. és 3. hetében közel 200 fogalmazást, verset küldtetek, s én ezt ígéretemhez híven most köszönettel nyugtázom a következőknek:

Ada: Agócs Ágota (3 írás), Almádi Ágnes (2 írás), Apró Andrea, Apró Zsanett, Árpási Petra, Bajusz Réka (2 írás), Bálint Rusák Rebeka, Barsi Patrícia, Bartus Valentina (2 írás), Bera Áron, Bera Laura, Berec Márk, Búcsú Áron, Capár Andrea, Cvitkó István (2 írás), Cvitkó Nikolett, Dér Ákos, Fejél Tóth Tamás, Jankovics Dániel, Katona Corine, Király Emese, Kitli Tamara, Klíma Döniz, Koós Enikő (3 írás), Kovács Virág (2 írás), Könyves Fanni, Krizsán Kamilla, Kubina Mollit (3 írás), Lábadi Csongor, Lajkó Csenge, Lajkó Denis, Lajkó Réka, Larbah Nikolett, Mészáros Fanni (2 írás), Miklós Tímea, Muzslai Anikó (2 írás), Nagy Abonyi Krisztina, Nagypál Kata, Pálfi Paula, Pámer Bence, Pétervári Hédi, Rica István, Rigó Kitti, Smit Alex, Smit Erik, Szollár Bianka, Szügyi Levente, Tajti Viktor, Tóbiás Alexandra, Torma Balázs (2 írás), Torma Tamás, Tóth Ádám, Tóth Veréb Ivett, Vastag Beáta, Vastag Krisztina, Vastag Nikolett (4 írás), Véber Amarilla (3 írás), Virág Henrietta (2 írás), Vuletić Viktor; az állatkirakotba küldött rajzot és írást: Mészáros Fanni, Németh V. Zsóka és Tóbiás Bettina; még egy különlegesség Adáról: az ART csoport tagjai Tari István Bójtai szelek című versét rovásírással jegyezték le;

Csantavér: Barna Liliána, Capár Ákos, Csepella Máté (2 írás), Dulity Éva, Juhász Jácint (2 írás), Kecsenovics Kitti, Kómvés Kristóf, Mecserik Vivien, Pletikoszity Dávid, Pletikoszity Gábor (3 írás), Pletikoszity Tamás (3 írás), Zserai Petra (2 írás);

Doroszló: Bence Regina, Bugadzsia Benjamin, Cseh Hermina, Hegedűs Hajnalka (2 írás), Hencsár Dorottya (2 írás), Pelt Patrik, Szabó

Alíz, Szalai Szilvia, Takács Filip (2 írás), Varga Gitta (2 írás) és Zámbo Adrienn;

Gunaras: Acsai Patrik, Budinčević Sonja, Bálint Anita, Dér Dianna, Gyenes Laura, Klebecskó Heléan, Sipos Fanni, Szügyi Nikolett és Takács Barbara;

Kisoroz: Lackó Zoltán, Martonosi Alen, Ökrös Kálmán, Ördög Lóránt, Popov Igor (3 írás) és Szorcsik Andrea;

Mohol: Magó Réka és Petra;

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Fajin Mónika, Kovács Ármin és Varnyu Kinga; Sever Đurkić iskola, Jusztin László;

Szabadka, J. J. Zmaj iskola: Fehér Noémi, Siprga Lúna, Spasić Nikola; rajzot küldött: Ökrös Kyra, Fehér Noémi, Kávai Rita, Szakáll Edina, Spasić Nikola és Tantić Barbara; Ivan Goran Kovačić iskola: Bálint Beáta, Kávai Emese, Szabó Csongor és Szűcs Kószó Dávid;

Szaján: Domonkos Fanni, Kormányos Réka, Süli Szibilla, Jenován Flórián;

Temerin, Kókai Imre iskola: Bódi Konrád, (?) Dani, Erős Henrietta, Füstös Tamás, Góbor Martin, Hajdúk Arnold, Horák Éva, Kalácska Réka, Kalapáti Kevin (2 írás), Kohanec Zsóka, Kovács Korina, Lahos Benedek, Mađar Mercédesz, Mező Krisztián, Morvai Eszter, Nagy Kevin, Tóth Dániel, Tóth Livia (2 írás), Vámos Martin (2 írás), Varga Loránd, Vécsi Attila, Vécsi Stella (2 írás), Vörös Valentin és Zsarkó Katarina;

Törökbecse: Bálint Melani (2 írás);

Újvidék, József Attila iskola: Erdős Lehel;

Zenta, November 11. iskola: Győri Anna.

A fentiekből kitűnik, hogy a legtöbb írás Adáról, Temerinből, Csantavérről, Doroszlóról érkezett. Az adai 3 vastag boríték a Cseh Károly iskola felsőseinek fogalmazásait, verseit tartalmazza. A nyolcadikosok nyolc év tapasztalatával az iskolát szeretnék megreformálni, egyesek a valóság korlátait feszegetik, mások a képzelet szárnyára bízzák magukat. A hetedikesek nagyon jó interjúkban mutatják be a különféle foglalkozásokat. A hatodikosok ösz ihlette verseket küldtek, az ötödikesek pedig házi kedvenceiket és csínytevéseiket örökítették meg elbeszélő és leíró fogalmazásokban.

A temerini (Kókai Imre iskola) negyedikesek képzelőtehetségéről akkor győződünk meg, amikor a 77 gyökerű fa motívumából sorra kerekítették saját meséjüket ők, 22-en. Most valós élményeik elbeszéléssel bizonyították fogalmazási készségüket.

Hogy a nagyon komoly nyelvtörténeti anyaggal is lehet játszani, arról a csantavéri nyolcadikosok álmai győznek meg bennünket. A hetedikesek itt is az interjút gyakorolták, közülük legötletesebb a képzelt interjú önmagammal című. Megkapó cím a Hétköznapi hazaszeret, ami egy ötödikes szép fogalmazása fölé került.

Doroszlóról hosszú idő után érkezett 15 nagyon szellemes, jó humorérzékű valló elbeszélő fogalmazása. De ugyanilyen érdekesek a gunarasi nyolcadikosok kitalált történetei.

S kaptam a decemberi ünnepek hangulatát elővarázsoló szép írásokat Szabadkáról, játékos verset Zentáról, Újvidékről, Óbecséről...

Minden írást örömmel és élvezettel olvastam, és sajnálom, hogy a Rügyfakadás 3 oldalra csak korlátozott számú fogalmazás, vers kerülhet. Vigasztal viszont az, hogy Vajdaság-szerte ilyen sok jó tollú magyar gyerek van, s ez természetesen tanítóik és magyartanáraik munkáját is dicséri.

Szeretnék a 2014-es évben is a fentiekhez hasonló örömeinkben részesülni.

Tomán Mária

Kedves Pajtások!

Képzelt interjú

Cher

Zenei karrierje töretlen, de filmszerepeivel is szép sikereket ért el. Sőt színészi játékát Oscar-díjjal is jutalmazták. Nem semmi ez egy olyan sztár életében, akit első-sorban énekesnőként tartanak számon. Képzelt interjúnk a kortalan Cherrel készült.

- Mi vonzott a rivaldafénybe?

- Gyerekkorom óta arról ábrándoztam, hogy egyszer ismert leszek. Ez egyenesen a tervemmé is vált. Azt terveztem, hogy majd engem is a hírességek között tartanak számon. Elszánt voltam annak ellenére is, hogy kevés önbizalommal rendelkeztem. Tehetségtelennek tartottam magamat, aki ráadásul nem is szép. A családi hátterem sem volt stabil. Cherilyn Sarkisian néven születtem. Anyám néha modellkedett, apám pedig sofőrként dolgozott. Kapcsolatuk viharos volt, apám több problémával küszködött, például a szerencsejáték-függőséggel is. A szüleim többször váltak szét, és jöttek össze ismét, anyám pedig többször ment férjhez. Talán nem is csoda, hogy bizonytalan tinédzser vált belőlem, aki ugyanakkor céltudatos is.

- Mi szerettél volna lenni szívesebben, énekesnő vagy színésznő?

- Tulajdonképpen mindegy volt. Mindenhol láttam magamat. Csupán egy cél vezérelt, hogy híres és ismert legyek.

- Milyenek voltak ez első szárnypróbálgatásaid?

- Gyerekkoromban már szívesen szerepelgettem és énekeltem. Mondták is, hogy szép, mélyfekvésű hangom van. Komolyabban viszont tinédzserként határoztam el, hogy karrierrel próbálkozok. Tizenhat évesen Los Angelesbe költöztem, ahol a

The Crystals nevű együttes háttérénekesé lettem, majd miután hiányzott az egyik szólista, főénekesként is beálltam. Klubokban léptünk fel. Egyik ilyen alkalommal megismerkedtem Sonnyval, és ezzel új fejezet kezdődött el az életemben.

- Vele megtaláltátok a közös hangot?

- Sonny Bono mindenben a partnerem volt. Együtt énekelünk, de olyan is volt, hogy én énekeltem az ő dalait. Népszerű tévéműsorunk lett, több slágerünk, amelyek közül legismertebb az I Got You Babe. Sonny először a barátom, szeretőm, majd a férjem lett, és így lassan elmúltak a hatvanas évek. Sonny nagyon sokat bátorított a bizonytalan éveimben.

- Mikor kezdtél el filmezni?

- Ez is Sonnyhoz köthető. Egyszer felvette, hogy készítsünk filmet. Kockázatos volt, mert sok pénzt beleöltünk, de úgy gondoltuk, hogy ezt is ki kellene próbálni. A Chastityt Sonny írta, és ő is rendezte, de nem szerepelt benne. Némi izgulás volt bennem a film fogadtatását illetően, de végül minden

jól alakult. Egyes kritikusok még dicsérték is a játékomat. Ez egy lényeges, bátorító lökés volt, és egy újabb kaput nyitott meg előttem. A hetvenes években viszont Sonnyval eltávolodtunk egymástól, majd elváltunk. Ezzel együtt pedig egyre kevesebb közös projektumot hoztunk létre, aminek az ő tragikus halála teljesen véget vetett.

- Ekkortájt kezdtél kísérletezni a zenei stílusokkal?

- Mindig is szerettem volna rockosabb lenni. A dalaim is ilyenek lettek, később viszont a diszkó és a pop vonzott. A kritika persze nem minden kísérletezésemre fogadta tárt karokkal, de annak, aki teljes egészében a karrierjének szenteli az életét, a lejtőkkel is számolnia kell. Nem sikerülhet éppen mindig minden tökéletesen. A zenével párhuzamosan azonban a film is jelen volt az életemben, így ha épp nem az egyik, akkor a másik oldal tartogatott számomra kellemes élményeket.

- Mely sikerfilmek lendítettek a színészi pályádon?

- Leginkább az Eastwicki boszorkányokat említik, és a Sellőket, utóbbinak még a zenéje, a Shoop, shoop song is népszerű lett. A szakma legnagyobb elismerését, az Oscar-díjat viszont a Holdkórosokkal érdemeltem ki.

- Ennyi év után még mindig tartogatsz meglepetéseket. Új albumod tavaly jelent meg...

- Nincs megállás, a Closer to the Truth a huszonötödik stúdióalbumom. Ez egy igazán női album lett, nagyon szeretem.

- A bulvár viszont folyamatosan a szépségoperációidat feszegeti...

- Sohasem tagadtam, hogy ezeknek alávetem magamat. Idegesít az öregedés.

L. M.

Takács Árpád

A varázslat földjén

(Részlet)

Warming up

Land of Enchantment.

A bűbáj földje. A varázslat földje. Nos, ide sodort minket utunk, legalábbis az autókön látható jelzés alapján erre tudunk következtetni. Többek között.

Ez a blog pedig azért készült-készül, hogy az elkövetkezendő szűk egy év eseményeit csokorba fűzze, a tőle telhető legnaprakézebb formában tálalva. Lássunk neki!

Érkezés

Már utazásunkat is életre szóló kalandok övezték, bár ezek nem mindegyike mondható felhőtlenül kellemesnek. Tekintettel arra a tényre, hogy csak a repülőút tizenhét órát vett igénybe, kétszer kellett átszállnunk, és azt, hogy nyolc óra az időeltolódás Las Cruces és Budapest között, némileg megviselt minket, de gyorsan kihevertük.

A Budapest–Frankfurt-reláción csak Gábor tűnt gyanúsak az ellenőrzéskor, de a frankfurti reptéren már az én kabátomból is szövetmintát kellett venni, ugyanis csipogott az övem. Talán egy egydináros is a farzsebemben maradt, de ezt biztosan egy gonosz stewardess tette bele az utazás kezdetén. A másfél órás átszállási idő miatt igencsak szednünk kellett a lábunkat, de szerencsére elértük a dallasi gépet. Volt segítségünk.

Azt mondják, hogy egy hosszú repülőút sok mindenre megtanítja az embert. Engem például az önkontrollra, bár további fél óra elegendő lett volna ahhoz, hogy az egész úton síró, hisztériázó, bömbölő és visító kiskorúakat lederiváljam, de úgy, hogy azt a kedves szülők se tudják visszaintegrálni... Egyszer sikerült elaludnom egy iszonyatosan rossz filmen, de fél óra után sajnos felébredt az egyik fiatalember, és közölte a szüleivel, hogy „nooo, nooo, nooo”. Szerintem élvezte. Én nem.

Dallasban aztán végre amerikai földet érünk. Az Ewingok városában volt mit látnunk, ha csak fentről is. A sivatag közepéről az ég felé kúsó felhőkarcolók, a Szabadka alapterületével vetekedő reptéri betontenger, a terminálok közt az utasokat perecekig szállító reptéri vasút és a fogadó immigration office-ek összsúlya nyújtotta az első benyomást az amerikai méretekről, de erről majd még később lesz szó. Ja, és az én officeremet Martin Lópeznek hívták.

Elkövettem azonban azt a hibát, hogy nem ettem meg az anyu által csomagolt szalámi szendvicset. Így be kellett jelentenem, hogy van nálam étel. Meg csoki. A problémát bizony a szendvics okozta, és emiatt át kellett esnem a vámvizsgálaton. Kis híján a sejhajomat is átvilágították, majd a csomag kibontása után megtalálták a titkos szendvicseket. Ekkor jutott eszembe, hogy a gond a szalámi lehet. Gumikesztyűs kezükkel, gnyúval övezve kinyitották a szendvicseket. Meglepetésükre azonban a szendvicsben nem volt szalámi. Széttárt kézzel álltam, és csak ennyit mondtam: „Ott kell lennie.” Angolul. Szívem a torkomban, éreztem, ahogyan szempárok tucatjai és távolsági ultraprecíziós géppuskák hada szegeződik rám, mint potenciális szalámicsempészre, és ekkor...

A kis huncut a sajt alá szorult. Tiszta lettem. Mosoly ült ki a vámos arcára. Beengedtek az országba!

Az El Paso-i gép elérése gyerekjáték volt. Helyet az ablak mellé kértünk, nem bántuk meg. Bár a napkeltével indultunk Budapestről, tizenöt-tizenhat órával később napnyugtával landoltunk.

Rövid reptéri bóklászás után végül megtaláltuk azt a kedves bácsikát, aki elvitt minket Las Crucesba, és együtt utaztunk egy mexikói és egy mauritiusi (!) lánnyal. Gondolom, sejtethető az arckifejezése, amikor megemlítettem szüleim látogatását Mauritiusban.

Talán túl könnyen is ment a szobák átvétele, de azóta beigazolódott, hogy itt gyakorlatilag minden könnyen megy, és minden hülyebiztosan van leírva. Gyakorlatilag az őseMBER is tudna tájékozódni, feltéve, ha tudja, mennyi egy gallon.

Hát, igen... azért a mértékegységek átváltásával még helyel-közzel akadnak gondok. Már nem sok, hisz az esti bevásárlás után (ahol a hipermarket kb. ötször akkora volt, mint a budapesti Tesco – az összes együtt) már a fél gallon narancslé, a 11.2 fl oz mennyiségű Santa Fe sörital és a 0.75 lb bacon elfogyasztása után kezdtünk azért belejönni.

Néhány érdekesség a boltból:

- sokan annyira kővérek már, hogy a bejáratnál kosárral felszerelt villanyautók vannak azok számára, akik alig tudnak járni súlyuk miatt
- az alkoholos italok a számlán külön szerepelnek
- amennyiben több ember vásárol, mindenkitől elkérik a személyit. Ebből pl. én arra kö-

vetkeztetek, hogy ha gyerek van veled, nem vehetsz sört magadnak

- az eladó egy indián-amerikai volt, aki vidáman mesélte nekünk a New Mexikó-i címer jelentését. Megígértük, hogy a Wikipédián megnézzük mi is, csak nagyon lassú a net...

Kísérőnk és segítőnk Celina. Egy húszéves hiperaktív leányzó, juárezi rendszámú manuális váltós (!) autót vezet, nagyjából úgy, mint Damon Hill. Kicsit elveszett, kicsit furcsa és hiperaktív, de azért segítőkész és jó szándékú, fuvaroz minket a városban ide-oda, rengeteg hasznos dolgot hozott nekünk a szállásra, és nem mellékes, hogy igen jókat lehet vele társalogni.

Sok szomszédot ismertünk meg a környékről, a jövő héten talán lesz valami welcome party, akkor talán már lesz egy átfogóbb képnünk mindenről.

Annak reményében bújtunk vetett ágyunkba, hogy reggelre pihenten ébredünk, és feldolgozzuk mindazt, amit az Egyesült Államokban töltött pár óra tömény hatást gyakorolt ránk. Hát, nem sikerült.

Az első nap

Tél van.

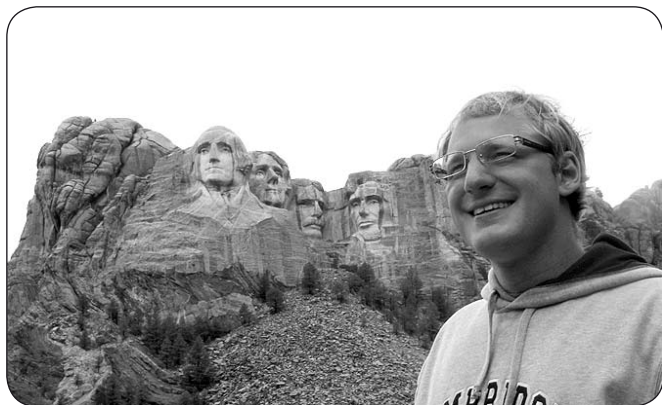
Reggel fél kilenckor már ébren voltam. Tulajdonképpen nem tudtam aludni tovább, de ezzel nem voltam egyedül, Gábor és Balázs is koránkelők voltak. Rövid reggeli és internet-beállítás (ami továbbra is kutya lassú) után elhatároztuk, hogy nyakunkba vesszük a várost. Mivel gyakorlatilag ez volt a nap csúcspontja, legyen ez a bekezdés hivatott a város bemutatására.

Hol is vagyunk tulajdonképpen?

Sokan kívántak nekem az elmúlt hetekben jó utat Mexikóba, de a végén már nem volt erőm helyesbíteni a dolgokat, így ráhagytam mindenkire. A téves találgatások elkerülése érdekében: New Mexikó az USA egy állama a sok közül, a mexikói határ közelében, Arizonától keletre és Textától nyugatra. Las Cruces az állam második legnagyobb városa, szerény 100 000 lakosával, talán az elővárosokkal együtt 160 000 emberről beszélhetünk.

Akit érdekel, a koordináták: 32°19'11"N 106°45'55"W

A város alapvetően a sivatag közepén fekszik, mediterrán éghajlattal, de nagyon kevés évi csapadékkal. Amikor kilépünk az apartmanból, különös látvány fogad minket.

Bizony, ezek hegyek, és bizony, egy-két hósapka is megjelenik elvétve a csúcson. A hegység neve Organ Mountains, és állítólag a kilátás és a természet nagyon szép arrafele. Kirándulást szerveznek majd oda, mondanom sem kell, alig várjuk.

Elhatároztuk, hogy besétálunk a központba. Ez a táv öt-hat kilométert tett ki. Hogy mi várt ránk ott, azt két szóval tudom érzékeltetni: nagyjából semmi.

Ahogy sétáltunk a kihalt utcákon százszáznyi gigantikus atutót látva, megpihenve a központi sétálóutcán felállított gyakorlatilag használatlan padon, ráébredtünk arra, hogy itt a számok semmit sem mondanak, hiába nagyobb a város, mint a legtöbb magyarországi megyeszékhely. Tulajdonképpen olyan ez, mintha az egész város egy hatalmas kertváros lenne. Nincsenek emeletes épületek, és a villáktól kezdve a szállítható ún. mobile housingokig, melyek konkrétan lakókonténerek, minden megtalálható, de minden egy helyen. Lakótelepek, ahol lakóépületek ezrei vannak, alakultak

ki vagy lettek kialakítva, és van olyan, hogy akár néhány tíz négyzetkilométeres területen egyetlen bolt, kocsmá, kávézó, étterem vagy bármilyen szolgáltatás létezne. Ezek a területek végtelenül csendesek, kihaltak, a járdák járhatlanok – így pl. szemét sincs az utcán –, de a házak udvarában székek, asztalok pihennek, az autók ablaka leengedve (már amelyiknek gyárilag van), kerítések sosem készültek... valójában itt közösségek laknak, ki-ki a saját keresetének megfelelővel. Hozzátenném, ha az utcán autó parkol, az azt jelenti, hogy nem fért be az udvarba a másik négy mellé. Nem túlzok.

A város többi részét pedig úgy jellemezném, hogy a hely, ahol a pénzedet költöd. Ezek autótak mellett található, végtelen parkolóterületekkel és húsz méter magas reklámokkal ellátott csarnokok, egyszerű McDonald's McDrive-ok, egymás mellett a KFC, Burger King, két hipermarket, tizenöt benzinkút stb. Egyszerűen a szolgáltatások vásárlására korlátozó ágazata.

Az összeköttetés pedig ezen városrészek között egy dologgal lehetséges: autóval. Mondanom sem kell, mindenki lehülyézett, mert sétáltunk, ugyanis ezt itt senki sem teszi. Mondták, hogy az igazi élet az egyetemen van és lesz, hiszen ebben a városban az emberek csak laknak és pénzt költenek a bevásárlóközpontokban. Az nem derült ki, hogy hol szereznek, de szerintem köze van a 2300 dolláros apartmanomhoz.

Hogy mit nem láttunk, azt talán rövidebb lenne leírni. Megemlíteném azért a két legrendhagyóbb látványt: a drive-in ATM intézményét – csak ilyen készpénzfelvételi lehetőséget lehet találni, gyakorlatilag az életedet is leélheted anélkül, hogy kiszállsz a kocsiból –, és a tiltó feliratot a park mellett: NO GOLFING. Értem.

Zárszónak pedig annyit: aki pihenésre vágyik, annak ez hely maga a paradicsom. És én most úgy érzem, pihenésre bizony szükségem van. Szeretek itt lenni.

...csak Ildit be tudtam volna csomagolni abba a fránya bőröndbe...

*Legfeljebb húsz napja hagyta el a nyomdát **Takács Árpád**, egy szabadkai illetőségű egyetemi hallgató fiatalember könyve, amely az új típusú útinapló/rajz változatát képviseli irodalmunkban. Hogy miért új típus? Egyszerűen azért, mert kéziratalapja már nem a papír, hanem az e-napló, a blog. S az „irodalom” fogalmát is tág értelemben kell ez esetben kezelnünk. (Egyáltalán a „szépirodalom” klasszikus fogalma nagy átalakulások elé néz.)*

Történt, hogy Takács Árpád egyetemi hallgató cserediák-ösztöndíjat nyert, s majdnem egy évet töltött egy USA-beli tagállam, New Mexico egyetemén. Megérkezését követően apartmanjában „beállította” internetjét, majd ezt követően blogján osztotta meg minden ottani lényeges élményét és tapasztalatát itthoni ismerőseivel. A viszonylag rugalmas amerikai felsőoktatási rendszer lehetővé tette számára, hogy ta-

Kedves Olvasó Tanulók!

nulmányai mellett is „felfedezze” Amerikát. Blogbejegyzéseinek hamarosan nagy visszhangja támadt. Ezek inspirálták és érlelték meg benne a gondolatot, hogy amerikai úti élményeit könyv formájában is megjelenesse. A reprezentatív kiadvány a Grafoprodukt és a Forum Könyvkiadó gondozásában látott napvilágot.

Hogy miért olyan lebilincselő ez az útinapló? Mert közvetlen megtapasztalásokon alapul, de egyfajta szemlélődő kívülről élményéből fakad, s ezáltal lehetővé válik, hogy az általunk is ismert – a bulvárvilág és a média közvetítette – Amerika-kép a valósággal szembesüljön, részben lebontva ugyan ezt az álomképet, ugyanakkor egy végtelenül gazdag, furcsa, távoli, s nem is minden tekintetben követhető életvitel je-

lenetei bontakoznak ki előttünk. Nagyon érdekes a könyv nyelve, amely nem a szó klasszikus értelmében vett irodalmi nyelv, hanem a mai diákszleng és a cyber space nyelvének egy mérsékelt változata. Ez azt jelenti, hogy megőrzi a nyelvhelyesség és grammatika alapvető szabályait, ugyanakkor utat nyit a modern világ nyelvi karakterisztikái beáramlása előtt. Ami valamilyen szintig teljesen elfogadható. Egy blogger nyelve természetesen nem lehet hordozója klasszikus nyelvi sémáknak, s beemeli az ábrázolt nyelvi közeg (itt Amerika) legfontosabb kódjait!

A reprezentatív kiadványt a szerző fényképei illusztrálják.

Jó olvasást!

Bence Erika

Cicák és kutyusok

A sztárok is csak emberek, akik szeretik a kutyákat vagy a macskákat. Sőt valamikor be is számolnak házi kedvenceikről, vagy épp arról, hogy egy újabb árvát fogadtak örökbe. Összeállításunkban sztársztorikat olvashatsz kis barátairól.

Nem engedi elutazni

Taylor Swift arról mesélt egy interjúban, hogy a cicája iszonyú dühös lesz, ha akár csak néhány napra is egyedül hagyja, arról nem is beszélve, ha hónapokra. Az énekesnőnek mindig öröm hazatérni a szüleihez Nashville-be, ahol házi kedvencek is várják őt:

– Nincs ahhoz fogható élmény, mint amikor a saját otthonomban vagy anyukám házában viszontláthatom a rokonaimat. A meghitt családi találkozásokhoz persze a házi kedvencek is hozzátartoznak. Szinte érzem, hogy a cicám, Meredith mennyire dühös rám. Amikor először meglát, úgy érzem, mintha nyávgóva üvölténé le a fejem, hogy mégis hogyan képzeltem eddig távol maradni tőle. Mint általában a cicák, ő is érzi, ha újra utazni készülök. Ilyenkor tüntetőleg a bőrröndömré kuporodik, így próbálja megakadályozni, hogy újra egyedül hagyjam – mondta az énekesnő, aki szerint a cicája eddig csak Ed Sheerannel barátkozott meg könnyen.

Kiscicát fogadtak örökbe

Először csak annyit lehetett tudni, hogy a One Direction egyik tagja, Zayn Malik és menyasszonya, a Little Mix-es Perrie Edwards örökbefogadáson gondolkodnak. Utána kiderült, hogy nem gyerekről, hanem egy édes kiscicáról van szó. A szürke-fehér szőröcsmó a Prada nevet kapta, ugyanis Perrie nem titkolta rajong a mindenféle designer ruha és kiegészítő iránt. Zayn pedig – nos, neki sok beleszólása nem volt – úriember módjára beleegyezett a név választásába.

Azt talán mondani sem kell, hogy mind az 1D, mind a Little Mix rajongói is odavannak a kis szörmókért. Nem is csoda, hiszen hihetlenül édes.

Kutyákat mentett

Kellan Lutz a Herculest népszerűsíti nagyban, amit Bulgáriában fogatott. A Twilight egykori izmos vámpírfiúja azonban nemcsak

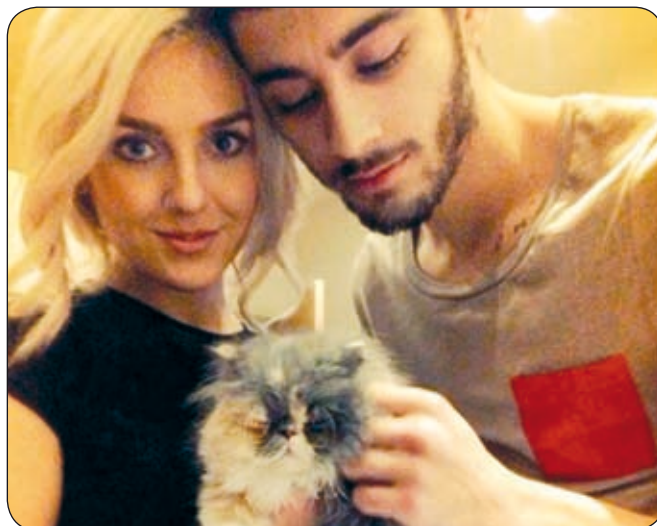
fogatott. Közben nem feledkezett meg az állatvédelem fontosságáról sem.

A színész mindig is az állatvédelem egyik nagy szószólója volt, a menhelyek megsegítését pedig külön feladatául tűzte ki. Ő maga is két kutyust fogadott örökbe, és amikor csak teheti, mindenkit arra biztat, hogy segítse az árva állatokat, ahogy csak tudja. Nem csoda tehát, hogy a Hercules bulgáriai fogatása közben sem tétlenkedett. Állítólag egyetlen szabadnapján sem pihent, ehelyett kollégáival karöltve felkereste az Animal Rescue Sofia menhelyet, ahol önkéntes munkával és pénzadománnyal segítette a munkájukat. Az ARS-t egyébként akkor fedezték fel, amikor megmentettek egy kóbor kutyust a forgatás helyszínének közelében.

Szegényke az utcán kóborolt a kocsik között. Először hazavittük, azután pedig az ARS-ba, ahol meggyógyítják és megpróbálnak neki otthont találni. Ha nem sikerül, akkor sem altatják el. Ez a legfantasztikusabb ott, hogy egyetlen segítségre szoruló kutyát sem utasítanak vissza. Csak az a baj, hogy egyre kevesebb a pénz a fenntartására – számolt be Kellan Lutz az élményeiről, és azt is elmesélte, hogy Bulgáriában is hatalmas gondot jelentenek a kóbor kutyák, akik sajnos ez emberek nemtörődömsége és tudatlansága miatt kerülnek az utcára. A legtöbb állatot egyszerűen kirakják az út szélén, és sokukat elütnek, megmérgeznek vagy lelőnek. Állítása szerint az ARS mindent megtesz, hogy felhívja az emberek figyelmét a felelős állattartás fontosságára, ehhez viszont pénzre van szükségük. A Hercules stábja készített is egy videót, amelyben mindenkit arra kérnek, hogy segítsék a menhely működését és fennmaradását.

Kellan Lutz természetesen más menhelyeken is segít, és nemcsak kutya, hanem cica örökbefogadására is biztat.

Összeállította: L. M.

Szerelmes lemezt készített

Britney Spears mintha nem is karácsonyra, hanem Valentin-napra készült volna. A december elején megjelent új albumát, a Britney Jeant szerelmes lemeznek mutatta be. Az album eddig pozitív fogadtatásban részesült, habár egyesek szerint sokkal pörgősebb és optimistább, mint ahogyan beharangozták. Az énekesnő a Britney Jeant viszont intimebb, személyesebb albumként írja le, azt mondja olyan, mintha a szíve egy darabkáját osztaná meg általa a hallgatóival. Akárhogyan is, a rajta található dalokra ugyanúgy lehet táncolni, mint Britney korábbi zeneszámaira, így azoknak sem okoz csalódást, akik ilyenek szeretik az énekesnőt.

Szünetet tartanak

AThe Killers még a tavalyi év végén jelentette be, hogy hosszabb szünetet tartanak, és a novemberben megtartott MTV EMA díjátadóján lépnek fel utoljára. A csapat tagjai már korábban is pedzegették, hogy a közeljövőben a stúdiózás, koncertezés helyett inkább a magánéletükre koncentrálnak. Az együttes dobosa, Ronnie Vannucci egy újságnak elárulta, nem hinné, hogy a tagok örökre búcsút intenének egymásnak és a zenének. Csak egy kis szusszanásra van szükségük, hogy újult erővel vágjanak bele a munkába a jövőben. Ráadásul maga Ronnie és a frontember, Brandon Flowers is folytatja a zenélést, csupán saját, külön projektjükre koncentrálna. Az idén tehát, akár szólóprojektumok is várhatók az együttes tagjaitól.

Top 10 Rock

1. Fall Out Boy: Just One Yesterday
2. Paramore: Daydreaming
3. Avenged Sevenfold: Sheperd of Fire
4. The Killers: Just Another Girl
5. Arctic Monkeys: One For The Road
6. Queens Of The Stone Age: The Vampyre of Time and Memory
7. Thirty Seconds To Mars: City Of Angels
8. Linkin Park feat. Steve Aoki: A Light That Never Comes
9. Pearl Jam: Sirens
10. Placebo: Too Many Friends

Válogatáslemezt adott ki

Dido gondolt a rajongóira. Összeszedte a slágerlistákon valaha szerepelt dalait, hozzátett olyan zeneszámokat, amelyeken mások is közreműködnek, mindezt kiegészített egy új dallal, és kész is a szuper válogatáslemez. Végül az albumon tizenhárom szám kapott helyet, a közreműködők pedig például Eminem (Stan) és Faithless (One Step Too Far). Sokak szerint Dido megérdemli a sikert, mert a Faithlessből ismert Rollo húgáknak nem volt könnyű kitörnie testvére árnyékából. Azok után sem volt könnyű szólókarriert építeni, hogy első számát a Thank You-t Eminem tette először ismertté, miután a Stan részévé vált. Dido viszont nem adta fel, de nem is lovagolta meg az első sikereket. Kimérten dolgozott, és akkor jelentetett meg kiadványokat, amikor úgy érezte, hogy a dalok valóban készen állnak rá. Az eredmény pedig másfél évtizedes zenei karrier és az új válogatáslemez.

A legtöbbet fényképezett helyek a világon

rosokat, melyeket 2013-ban legtöbbször fényképeztek. A térképen 1500 helyszínt rangsoroltak. A Panoramio persze nem a világ legnagyobb fotómegosztó oldala, de elég népszerű ahhoz, hogy megtudhassuk, melyek a népszerű fotótémák szerte a világban.

Erre a sajátos térképre természetesen csak azok a fotók kerültek fel, melyeket feltöltöttek a Google Térképre, így kiderült, hogy

az amatőr fotósok legtöbbször a New York-i felhőkarcolókat fényképezték, de nem sokkal marad le a második helyezett Róma városa sem. Harmadik helyre került Barcelona, Párizs a negyedik, majd Isztambul, Velence, Monte Carlo, Firenze, Buenos Aires, és a tizedik helyen Budapest következik. Vagyis az európai városok vezetnek, és külön öröm, hogy Budapestet is ennyire szereti a világ.

Úrfelvételek a Szaturnuszról és holdjairól

Különlegesen szép úrfelvételeket tett közzé a NASA (amerikai Nemzeti Repülési és Űrhajózási Hivatal) bolygókutató részlege, méghozzá a Szaturnuszról és annak holdjairól. A képeket a Cassini űrszonda készítette tavaly. A felvételek nemcsak a Szaturnuszt örökítették meg páratlan szépségében, hanem a bolygó legnagyobb holdját, a Titánt is, amelynek ködös légkörén át láthatóak a Szaturnusz égi kísérőjének szénhidrogéntavai. A jeges Enceladusról is közzétettek két fotót, ezeket a hold tökéletesen meggyűrt fehér hógolyóra hasonlít.

A Cassini-Huygens űrszondát 1997-ben lőtték fel, s 2004-ben érte el a Szaturnuszt. Azóta tanulmányozza a bolygót és annak számos holdját. Küldetése várhatóan 2017-ben ér véget.

A jeges Enceladus

Az okostelefonoknak és az internetes kommunikációnak köszönhetően az utóbbi években rendkívül népszerű hobbivá vált a fényképezés. A Google Maps Panoramio szolgáltatása az év utolsó napjában közzétett egy érdekes térképet, melyen megmutatja azokat a helyeket, vá-

Hogyan spóroljunk a telefonunkkal?

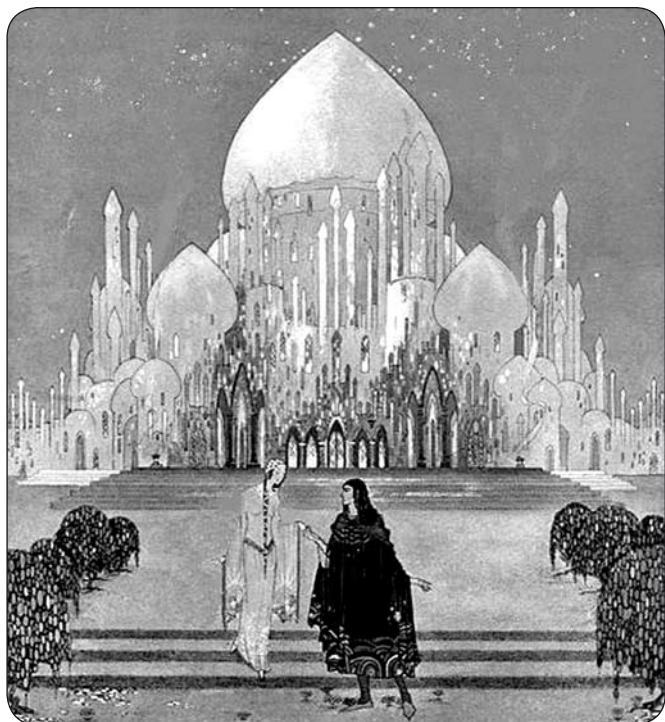

Appok nélkül hiába okos a telefon, ám ész nélkül sem érdemes letölteni bármit, mert az már nehezíti a használhatóságot. Íme néhány jó tanács!

Az okosmobilhoz nem kell feltétlenül a legdrágább mobilinternetre előfizetni, már néhány száz megabájtos, egy gigabájtos csomag is sokat segíthet. Az internetes hívásokat ilyen esetben wifin érdemes lebonyolítani, a kommunikációs appokkal és az e-maillal pedig elég hatékonyan kiváltható az SMS. A legismertebb appok a Skype és a Viber: ha a legtöbb ismerősünk ezekre eskszik, mi is kénytelenek leszünk valamelyiküket használni. Az akkumulátor kímélése érdekében érdemes egyik vagy másik programnál leborgonyozni.

Netes telefonra a Google Talk leváltására tervezett Hangouts is alkalmas, bár elsősorban az üzenetek váltását szolgálja. Egyre népszerűbb a nemrég megjelent WhatsApp Messenger, amely a BlackBerrytől egészen a Nokiáig elérhető. Ezzel az appal szöveget, fotókat és rövid hangüzeneteket lehet küldeni, telefonálási lehetőséget nem tartalmaz. A Skype, a Hangouts és a Facebook Messenger használatához az adott szolgáltatásokra kell regisztrálni.

A telefon azért okos, hogy a legváratlanabb helyzetben is tudjon segíteni. Tájékozódáshoz a Google Térkép jól használható, bár használatához szükség van mobilinternetre. Androidon elég magyarul bemondani a címet, és már indítja is a navigációt, akár tömegközlekedési járatokkal is megtervezve az útvonalat.

A nyúl

Történt egyszer, hogy egy virágáros éppen a királyi palota előtt haladt el, s mikor a hercegnő megpillantotta az ablakából, azonnal leküldte hozzá a komornáját, hogy vegyen tőle virágokat. A növényeket aztán elültették a kertben, a hercegnő pedig mindennap figyelemmel kísérte fejlődésüket, és gondosan ápolta őket.

Egy napon, mikor a kertjében sétálgatott és virágaiban gyönyörködött, egy nyulat látott elszaladni a növények között. Megkérte a komornáját, hogy próbálja meg elfogni. Miután sikerült elkapni az állatot, a lány megkötötte egy madzaggal. Folytatták a sétát a nyuszi társaságában, de alig tettek meg pár lépést, a nyúl kiszabadult, és elszökött.

A hercegnő nagyon elszomorodott emiatt, de a következő napon, ugyanabban az órában megpillantotta ismét a fürgé állatot, és sikerült megint elkapniuk. Ezúttal egy kendővel kötötték meg, ám alig fordultak egyet, a nyuszi ismét kiszabadult, és elszökött. A hercegnő igen bántódott, hogy a kis állat újra elhagyta, de hamar megvigasztalódott, mikor másnap a szokásos sétája közben újfent a nyulcskába botlott. Levette nyakából arany nyakláncát, és megkérte a komornát, hogy ezzel fogja meg a nyulat, mert ebből már biztosan nem tud megszökni. De hiábavalónak bizonyult ez a próbálkozás is, mert az állatnak megint csak sikerült elinálnia, és eltűnt a nyakékkal együtt.

A hercegnő visszatért a palotába, de annyira bántódott a nyuszi eltűnése miatt, hogy egészen belebetegedett. A királyi orvosok mind megvizsgálták, és megállapították, hogy a hercegnő szerelmi bánattól szenved, amire nincsen gyógymód, de hogy csillapítsa szomorúságát, felírták neki, hogy sokat sétáljon és mulasson.

A hercegnőt különféle történetekkel igyekeztek felvidítani az udvarban, de senkinek sem sikerült mosolyt csalni az arcára.

Odalent a faluban egy kis házban élt két idős asszony, akik testvérek voltak. Egy nap így szólt egyikük:

– Nővérem, úgy döntöttem, hogy elmegyek a palotába, mert szeretném elmesélni a saját történeteimet a hercegnőnek. Azok biztosan elnyerik majd a tetszését.

– Ugyan, miért tetszenének neki a te meséid? – legyintett a másik.

– A hercegnő bizonyosan ezerszer szebb történeteket is hallott már a te históriáidnál!

De hiába próbálta lebeszélni a testvérét, az makacsul ragaszkodott tervéhez, és elindult a palotába.

Útközben leült egy mérföldkőnél, hogy elfogyassa azt a kis kukoricáskenyeret, amit az útra becsomagolt. Egyszer csak arra lett figyelmes,

MESÉLGETŐ

hogy a kő alól egy szamár bújik elő aranyszínű táskával a hátán, de ami még ennél is furcsább volt, hogy látta a szamarat vezető kezeket, pedig senki emberfia nem volt az állat mellett.

Az asszony megvárta, míg a szamár visszatért, aztán belekapaszkodott az aranyszínű táskába, és követte őt a kő alá. A szamár egy csodaszép palotába vezette, ahol a nagyteremben egy terített asztal mindenféle finomsággal volt tele. Az asszony nekilátott a falatozásnak, s mikor befejezte a finom lakomát, körbenézett, és azt vette észre, hogy temérdek kéz szorgoskodik körülötte, csakhogy kezekhez tartozó embereket most sem látott.

Mikor leszállt az este, pihenőre tért. Reggel nagyon korán ébredt, s mikor kipillantott az ablakon, egy nyulat látott belépni a palotába a kertből. A nyúl egy szobába ment, ahol beült egy kádba fürdeni, és abban a pillanatban jóképű ifjúvá változott. Ezután egy tükör előtt megfésülködött, miközben így szólt:

„Ó, fésű, mely kisimítod hajamat,
Ó, szalagok, melyek körülfonjátok hajtincseimet,
Megmutatnátok nekem azt,
Ki miattam bántódva, szerelmemért eped?”

A fiú ezután visszaváltozott nyullá, és kiugrált a palotából.

Az asszony ezt követően megreggelizett, s mikor észrevette, hogy a szamár indulni készül, ő is vele tartott. Együtt bújtak elő a mérföldkő alól, az asszony meg egyedül folytatta útját a palota felé.

Mikor megérkezett, bebocsátást kért a hercegnőhöz, aki nem fogadta nagy lelkesedéssel, és amint meglátta, elfordult a fal felé. Ám az asszonyt ez csöppet sem zavarta, csak leült, és belekezdett a mondandójába. Úgy döntött, azt meséli el, ami idefelé jövet történt vele. Alig kezdett bele a nyúlról szóló történetbe, a hercegnő máris felült, és még az étvágya is megjött. Kért egy tányér levest, és megkérte az asszonyt, hogy folytassa az elbeszélést. Mikor az asszony a történet végére ért, a hercegnő megkérte, hogy vezesse el őt abba a palotába, ahol a nyulat látta. A hercegnő egészsége gyorsan javult, és amint teljesen rendbe jött, el is indult az asszonnyal és a komornájával a titokzatos palota felé.

A mérföldkőnél megvárták a szamarat, mindannyian megfogták, és együtt mentek a palotáig. A hercegnő megdöbbsent, hogy milyen csodálatos építmény tárult a szeme elé. Odabent látta ő is a szorgos kezeket, csak embereket nem látott sehol. Sorra járták a szobákat és termeket. Hirtelen az egyik szobából a komorna éktelen sikoltozással szaladt elő. Mikor a hercegnő megkérdezte, hogy mi rémítette meg annyira, azt válaszolta, hogy látott egy halott embert. A hercegnő azt mondta neki, hogy ne törődjön vele, csak menjen vissza a szobába, de a lány úgy meg volt rémülve, hogy esze ágában sem volt visszatérni oda. Így a hercegnő maga lépett be a szobába. Odament a halotthoz, lelocsolta vízzel, és imádkozni kezdett. A következő pillanatban a halott ember életre kelt, és egy derék herceggé változott. Ez volt az az ifjú, akit az asszony nyúl alakjában is látott.

Egyszeribe az összes dolgos kéz testet öltött. Ők voltak a palota szolgálói, akik mind el voltak varázsolva. Az ifjú megköszönte a hercegnőnek, hogy segítségével megtört a varázslat, mely őt és udvarát sújtotta. A hercegnő megkérdezte, hogy mi ez a nagy készülődés a palotában. A herceg azt felelte, hogy éppen a napkeleti hercegnőt akarja feleségül venni.

– Hiszen én vagyok az a hercegnő!

– Akkor hát önt szánták nekem – mondta örömmel a herceg.

A menyegzőt egy hét múlva meg is tartották, és a hercegi pár nagy szerelemben élt együtt. Az idős asszonyt nagyon megbecsülték, hiszen neki köszönhették boldogságukat. De hiába volt része minden jóban az asszonynak, folyton szomorú volt, s mikor megkérdezték mi a baja, azt felelte, hogy nagyon szeretne hazatérni. Így végül az asszony elhagyta a palotát, és visszatért testvére mellé, mert nem tudott máshol boldog lenni, csak a saját kis otthonában.

Consiglieri Pedroso meséje
Illusztráció: Virginia Frances Sterret

A Imosan ébredtem egy buszban 2013. december 14-én. Hogy kik ültek benne, és hova tartottak? Bécsbe! A vajdasági cserkészek a betlehemi békelángért indultak útnak.

Egész éjjel utaztunk, rövidebb megállókkal, és ha jól emlékszem, hajnali fél hatkor értünk az osztrák fővárosba. Még sötét volt. Hét óra felé elindultunk gyalog Bécs csodálatos utcáin. Gyönyörű házak, parkok, forgalmas utcák (már reggel is), és sportoló emberek vettek körül minket.

Az első utunk Schönbrunnba vitt. A hatalmas kastély gyönyörűségétől egy percre mindenkinek leesett az álla, de amikor észhez tértünk, pillanatok alatt elővettük a fényképezőgépeket, és vadul kattogtatni kezdtünk. Körbejártuk a palotát, a fényképezőgépek pedig folyton kattogtak.

Az építészeti stílus, a magas falak és erkélyek, a hatalmas udvar, minden szép volt. Amikor megérkeztünk az épület hátsó részébe, ismét egy kissé sok ért bennünket, mert ilyen gyönyörű parkot, utakat, építményeket még szerintem nem láttam/láttunk. Elkezdünk sétálgatni, felmentünk a magas domboldalon, ahol egy lenyűgöző kilátást nyílt elénk a kastélyról, és magáról a városról is. Séta közben csoportképet készítettünk, és lefelé tartva a

A betlehemi láng útja Bécsből Vajdaságig

lejtőn egy kis mókussal is találkoztunk, aki nagyon barátságos volt, de mivel nem volt nálunk élelem, ezért nem tudtuk viszonzni kedvességét, és se perc alatt ott is hagyott minket.

Kaptunk egy óra szabadidőt, aminek igen megörültünk, mert szét akartunk nézni a palota melletti adventi vásáron is. A rengeteg bódé körül már a délelőtti órákban nagy volt a tömeg. A világ összes tájáról érkeztek ide emberek, és mind örültek, hogy ilyen szép élményben lehet részük. A tumultusban nehezen lehetett közlekedni, de mindegyik bódé előtt eltöltöttünk egy kis időt a barátnőmmel. Megnéztük a kézzel készített karácsonyi díszeket, csengőket, az üvegből készült, sziporkázó dekorációkat, a fából faragott kis télapókat és rénszarvasokat, a mézeskalácsokat, már egészen kifáradtunk. Hogy felfrissüljünk, vettünk egy-egy forró csokit, aminek árában benne volt egy a schönbrunni palota képével ellátott szép bögre. Ettől jókedvre derültünk. Egy sövénybokorból vágott labirintuson is

megakadt a szemem, de nem volt idő kipróbálni.

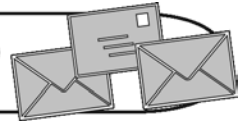
Dél körül járt az idő, mikor visszasétáltunk a megállóhoz, megebédeltünk az otthonról hozott ételéből. Ezután a Stephansdom templomhoz látogattunk el, ahol átadták nekünk a lángot. Amíg nem kezdődött el a ceremónia, körülnéztünk a nagy (és hideg) templomban, fotókat készítettünk és bilétákat vettünk, amit fel lehet varni a cserkészingre. A ceremónia és a mise nagyon szép volt, rengeteg helyről érkeztek cserkészek, itt volt a világ színe-java: kanadaiak, svájciak, olaszok, britek, szlovéniaiak, horvátok, németek, csehek és sorolhatnám még. Az osztrákok nagyon kedvesek, barátságosak voltak, üdvözöltek mindenkit. A mi küldöttségeink is üdvözölték az összegyűlteket, és ahogy minden más nemzet, mi is átvettük a Betlehemből érkező lángot, amit hazahoztuk, és minden templomban ezzel gyújtották meg a gyertyákat.

A program után ismét elgyalogoltunk a város legnagyobb, leghíresebb és legszebb karácsonyi vásárába, ami sokkal káprázatosabb, mint a képeken. Besétáltunk a vásár gyönyörűbbnél gyönyörűbb fadíszes és égő gyertyákból kirakott kapui alá. Finom illatok csapták meg orrunkat: a fahéj, a mézeskalács és a cukrozott alma inycsiklandó illata. A meseház körül pedig egy nő hangját hallottuk a hangszóróból, aki egy történetet mesélt, persze németül. Tovább sétáltunk, megérkeztünk a karácsonyfadíszek és dekorációk világába: arany, ezüst és csillogó-villogó színekben pompáztak a gömbök, angyalkák és a csengők, a fából faragott angyalkák és hóemberek, a girlandok, és mindenféle ajándék, gumicukor, meg amit csak el tud itt képzelni egy ember.

A visszafelé út hosszú volt, mégis keveset aludtunk, mert lelkünkben élt Bécs színes világa, amit magunkkal hoztunk egy mécesben. Ott volt velünk a betlehemi láng: a szeretet jelképe.

Sótanyi Zsófia örsvezető,
szabadkai cserkészek

Dél-bánátiak a Parlament gyermekkarácsonyán

A Magyar Országgyűlés és a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat szervezésében 2013 decemberének harmadik szombatján parlamenti gyermekkarácsonyt tartottak Budapesten, az Országház épületében. Vajdaság dél-bánási régiójából tíz felnőtt kíséretében nyolcvan gyermek kelt útra: Székelykevérről, Sándoregyházáról, Hertelendyfalváról és Torontálvásárhelyről.

– Hatalmas élmény volt mindnyájunk számára ez a közös magyarországi kirándulás. Három nap leforgása alatt sok mindent láttunk, és rengeteg érdekes foglalkozáson vettünk részt – tudtuk meg Szikora Teodórától, a tizenkét tagú torontálvásárhelyi diákkülönítmény örökmozgó hatodikosától. – Érkezéskor süteményekkel fogadtak bennünket, de volt részünk arcfestésben is, meg egy lufihajtogató bohóc kacajt fakasztó ügyeskedésében is. Egy hátizsáknyi

ajándécsomagot kaptunk, teli gyermekregénnyel, kifestőkönyvvel, gyermekújsággal és csemegével... Az Operaházban a Diótörő című mesebalettot láthatuk, az Országházban pedig híres sportolókka és énekesekkel találkoztunk, akikkel együtt énekeltük el a Kiskarácsony kezdetű dalt. Csodálatos, egyszerűen felejthetetlen élmény volt! – mesélte.

Az esemény a világhálóra is felkerült, a következő címen olvashatjátok: <http://www.szeretlekmagyarorszag.hu/gyerek-foglaltak-el-a-parlamentet/>. Végül, a szerencsés visszaérkezés után maguk a résztvevők is közzétették élményeiket a közösségi portálon. Köszönet mindazoknak, akik ezúttal is mertek merészet álmodni. S persze azoknak is, akik ezt a lehetőséget önzetlenül másokkal is képesek voltak nagylelkűen megosztani.

Összeállította: Martinek Imre
Fotó: Lőcsei Márta és Máté Lajos

A hertelendyfalvi csapat

A torontálvásárhelyiek az Egérkirállyal

Születőben egy új, nemes hagyomány

A vajdasági Lurkóházak részére egymillió forintot gyűjtöttek Budapesten

Még az ősztendőben tartotta meg jótékonyági jellegű estjét a Vajdasági Baráti Egyesület, melynek célja a Lurkóházak megsegítése volt. A Jó Pajtás a maga módján, az esemény beharangozásával járult hozzá az eseményhez, és örömmel vettük a következő levelet, mely az est sikeréről ad hírt:

„Kedves Vajdaságiak és Tiszteletbeli Vajdaságiak!

Az idén immár másodjára rendezte meg a Vajdasági Baráti Egyesület a jótékonyági Mikulás-estet, nélkületek ez nem sikerült volna: köszönjük hogy az idén is ilyen sokan eljöttek (már 2 héttel a Mikulás-est előtt telt ház volt), és a belépő, tombolajegy megvásárlásával, illetve más formában segítettek nekünk, hogy egy nemes hagyományt teremtsünk, és a gyerekeinknek mosolyt varázsoljunk az arcára.

Aki ott volt, érezhette, az idén is csoda történt, varázslat ült a Fonón, egy igazi közösségi élményt kapott mindenki, aki ott volt. És e csodának még nincs vége: 1 047 000 Ft-ot gyűjtöttünk a Lurkóházaknak, számukra a jövő évben ez is segít majd a talpon maradásban, a kis Lurkók életének szebbé tételében.

Kívánunk mindenkinek jó egészséget, szakmai sikereket és sok örömet az új évben!

Üdvözlettel:

Simon Vilmos elnök, Vajdasági Baráti Egyesület'

Élmények Bácskossuthfalván

Decemberben Bácskossuthfalván, vagyis Ómoravicán jártam egy irodalmi rendezvényen. A IV. Papp Dániel Emlékestre mentünk, ahol édesanyám is előadó volt, én meg elkísértem.

Érdekes volt előadásokat hallgatni az íróról, aki Moravicán született. A teadélutános hangulatú rendezvényen meleg teát, pogácsát és szendvicset szolgáltak fel.

Az esten a Papp Dániel fogalmazási pályázat eredményeit is kihírdették, valamint átadták a díjakat és a dicséret okleveleket. Én egy pillanatig nagyon sajnáltam, hogy nem vettem részt a versenyen. De nagyon megörültem, amikor a barátaim nevét hallottam a mi iskolánkból, akik közül senki sem volt jelen. Odamentem a szervezőkhöz és elmondtam, hogy iskolánk néhány tanulója is részt vett a pályázaton, és én elvinném a plakettjeiket meg az ajándékaikat, ami egy-egy füzet és golyóstoll volt. A szervezők annyira megörültek az én felajánlásomnak, hogy végül engem is megajándékoztak.

Nagyon kellemes est volt. Kellemes hangulatban telt a vacsora – csak a szállodával volt gondunk, sajnos fűtetlen szobát kaptunk, ezért éjnek idején elindultunk haza. A tükörsima, jeges úton csúszkáltunk az autóval. Egyszer annyira megcsúsztunk, hogy alig tudtunk megállni. Hálásak voltunk a gondviselésnek, hogy nem történt bajunk.

Zámbó Illés, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

TESZT ✓

Környezetvédő vagy?

A tesztből megtudhatod, mennyire vagy elhivatott környezetvédő.

1. Otthonodban szelektíven gyűjtöd a hulladékot?

- Nincs nekem erre időm.
- Igyekszem odafigyelni rá, de leginkább csak a palackokat és a papírt teszem külön zacskóba.
- Természetesen! Különválogatom a papírt, a műanyagot és a fémeket.

2. Hetente mennyi szemetet termelsz?

- Szinte mindennap le tudnék vinni egy zsák szemetet.
- Változó, de általában két zacskóval.
- Egy zacskónyit.

3. Vásárláskor megnézed-e, hogy a termék milyen alapanyagokat tartalmaz?

- Sosem.
- Sokszor elfelejtem, de ha eszembe jut, mindenképp megvizsgálom.
- Persze, figyelek rá, hogy természetes alapanyagok legyenek benne.

4. Mivel jársz suliba?

- A szüleim autóval eldobnak.
- Általában buszozom.
- Mindennap busszal vagy gyalog megyek.

5. Mennyire figyelsz a víztakarékosságra?

- Nem szoktam figyelni a vízfogyasztást, szerintem úgysem tudok lényeges mennyiséget megspórolni.
- Legtöbbször odafigyelek, hogy ne folyassam feleslegesen a vizet.
- Nagyon. Nem folytatom fölöslegesen a vizet, fogmosáskor is elzárom.

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz:

Nem sokat törödsz a környezetvédelemmel. Hiába gondolod, hogy egy ember nem teheti tönkre a bolygót, jó, ha tudod, hogy mindenki számít! Csak egy kis odafigyelés, több nem is kell. Sosem késő változtatni.

Ha legtöbb a b válasz:

Jó úton haladsz, hogy valóban környezettudatos életet élj, de azért még van mit tanulnod. A mindennapjaidba próbáld beépíteni az energiatakarékosságot és a hulladékszelektálást!

Ha legtöbb a c válasz:

Te igazán sokat teszel azért, hogy bolygónkat megóvd a szennyezéstől. Környezettudatos vagy, és ezzel társaidnak is példát mutatsz. Csak így tovább!

Horoszkóp

KOS

Sugárzik belőled a szeretet, és mindenki kap belőle, aki csak utadba kerül. Tartsd meg a jó szokásod, hiszen az egész környezeted felvillanyozod vele!

BIKA

Ha szeretnél valakinél elérni valamit, kénytelen leszel megnyílni egy kicsit. Ha nem közlöd velük, még a legközelebbi ismerőseid sem fogják tudni, mit akarsz.

IKREK

Nem úszod meg: muszáj a legapróbb részletekre is ügyelned. Rajtuk fog állni vagy bukni a szerencséd a héten, úgyhogy tégy magadnak egy szívességet, és figyelj!

RÁK

Új év, új élet, ideje levetkőznöd egy-két berögződésed is. Jól jöhetnek most az ismeretségek, főleg, ha olyan emberekkel kötöd őket, akiket eddig valamiért kerültél.

OROSZLÁN

A családtagjaid mindenáron vissza akarnak fogni, de akármennyire is nehezedre esik elhinni: tényleg csak a te javadat akarják. Légy türelmes és tarts ki!

SZŰZ

A többiek szinte sírba visznek a lassúságukkal, de te nem engedheted meg magadnak, hogy tétlenkedj. Haladj a saját tempódban, és próbáld megőrizni a hidegvéred.

MÉRLEG

Szinte még a saját szemednek sem hihetsz, akora a felfordulás körülötted – nemcsak a szerelemben, az osztályteremben is. Légy türelmes, és egyelőre ússz az árral.

SKORPIÓ

Csodálatosan érzed magad a bőrödben, mintha az egész világ megfordult volna körülötted. Minden sokkal szebbnek, izesebbnek, látványosabbnak tűnik, mint azelőtt.

NYILAS

Bármilyen apró célt tűzöl is ki magad elé, mintha mindenki az utadba akarna állni. Próbáld meg nem törődni velük, néhány napon belül helyre áll a rend.

BAK

Frisz, üde hangulatban indul az évéd. Pörgős energiákkal vagy teli, ami igen jó hatással van a környezetedre is. Ragyogó napsugár vagy a szürke télben.

VÍZÖNTŐ

Azt hiszed, csak jól bevált trükkökkel érvényesülhetsz a szerelemben, de a héten rá kell jönnöd: néha a vakmerőknek kedvez a szerencse.

HALAK

Ritka izgalmas élményekben lehet részed. Csúpan annyi a dolgod, hogy a szívedre hallgass és arra menj, amerre ő mondja. Higgy benne, csupa jó vár rád a végén!

„Kedves Bizalmas!

Hetedikes lány vagyok. Az első félév folyamán egy új lány jött az osztályunkba. Nagyon kedves, vidám lány, akivel nagyon gyorsan összebarátkoztam. Én nem nagyon csináltam belőle gondot, de az osztálytársaim kezdenek kegyetlenek lenni vele, mert gyakran izzadságszagú, és csapzott, zsiros a haja is. Különben a ruhája tiszta. Van az osztályban egy klikk, akik mindenféle gúnynevet találtak ki neki, és barátkozni sem akarnak vele. Mit tegyek, hogyan szóljak a barátnőmnek, hogy rendszeresebben mosakodjon, de hogy ne bántsam meg?! Kérlek, segíts, adj tanácsot!

Fenyőfácska”

Válasz:

Kedves Fenyőfácska!

Nagyon hálátlan szerepet vállaltál magadra, mert nagy a valószínűsége, hogy bárhogyan is igyekszel, a barátnőd meg fog bántódni. Nagyon körültekintően kell eljárnod, még akkor is, ha tudni való, hogy a serdülőkori változások, a nemi hormonok termelődése, a hormonháztartás kialakulása magával vonja a bőr zsirosságát és egyfajta testszag jelentkezését. Igaz, van akinél erősebb, van, akinél kevésbé feltűnő formában. A nőknél a havi ciklus egyes fázisaiban ez a jellegzetes testszag felerősödik. Az egyedüli gyógyír a rendszeres mosakodás, a fehérnemű és a ruhanemű rendszeres cseréje, valamint az, hogy nem hordunk műanyagból készült ruhákat. Főleg az alsónemű kellene, hogy természetes anyagból (pamut) készüljön, mert az beszívja az izzadságot, és lehetővé teszi a bőr lélegzését is. Az is segíthet, ha a ruhákat (poló, ing, pulóver stb.) csak egyszer veszitek fel, utána ki kell mosni.

Kérhetitek az osztályfőnököt, hogy egy szakember, egy kivülálló tartson nektek előadást a serdülőkori változásokról és higiéniai szokásokról, akinek kérdéseket is feltehetitek. Az osztályfőnököknek elmondhatod, hogy mi megy végbe az osztályban. Kérheted a segítségét, hogy senki se legyen köztetek kiközösítve, különösen, ha tudjuk, hogy a kiközösítés az erőszakos viselkedés egyik formája.

A barátnőd születésnapjára ajándékozhatok neki jó minőségű dezodort vagy más tisztálkodási szert, pl. tusfürdőt. Meghívhatod hozzád egy cicomapartira, amikor közösen haját mostok, egymásnak frizurát készítesz, rendbe hozzatok a körmöket, közben beszélgetek, jókat nevettek. Ilyen oldott hangulatban beszélgethettek a tisztálkodási szokásaitokról, és mi az, amire mindenkinek szüksége van. Ha mindezek után sem észlel széd nála változást, áttérhetsz a direkt beszédre, még annak az árán is, ha eltávolodtok egymástól.

„Kedves Bizi!

Én egy nyolcadikos lány vagyok, és nekem a legnagyobb gondot az anyukám jelenti. Nagyon szeretem őt, de nagyon szégyellem a barátnőim előtt, hogy gyakran úgy viselkedik és öltözik, mint egy tini, habár az összes anyuka között ő a legidősebb. Sokszor pusmognak az anyukák a háta mögött, mert rajta kívül senki sem jár miniszoknyában, és nem sminkeli magát a tinidivat szerint. Ő is ugyanabban az üzletben vásárol, ahol én. Megtörténik, hogy kölcsönveszi a cuccaimat, ami engem nagyon idegesít. Már a barátnőimet sem hívom el hozzám, mert ha eljönnek, beül közénk, mintha egyidősek lennének. Mit tegyek, hogy »normális« anyuka legyen az anyukám?

Virágszál”

Válasz:

Kedves Virágszál!

Úgy látszik, anyukádat egy kissé zavarja, hogy a többiek között a legidősebb, és ezt ún. tinivelkedéssel próbálja ellensúlyozni, nem gondolva arra, hogy terád ez milyen hatással van. A viselkedésének a hátterében az is megbújhat, hogy úgy gondolja, ilyen módon (öltözködés, smink stb.) hozzád is közelebb kerülhet, hisz ezek szerint köztetek nagyobb a korkülönbség, mint a barátnőd esetében. Jó lenne, ha egy beszélgetés alkalmával a tudtára adnád, hogy a viselkedése zavar téged. Mielőtt bármit is szóvá tennél, próbáld meg rangsorolni, mi az, ami a legjobban, és mi az, ami a legkevésbé zavar nála. Egyenként, kiskanállal adagold neki, mint a keserű orvosságot. Őszinte beszélgetéssel, amikor elmondod, hogy hogyan érzed magad vele kapcsolatban, és kompromisszumos megoldás keresésével az öltözködési stílust, a viselkedést illetően közelebb kerülhettek egymáshoz. Ha egyszer rádöbben és elfogadja, hogy mindkettőtök érdeke, hogy életkorának megfelelően viselkedjen és öltözködjön, biztos, hogy jobbra fordulnak köztetek a dolgok.

„Kedves Bizalmas sorok!

Van egy legjobb barátnőm, akivel egészen kiskorunk óta elválaszthatatlanok voltunk. Most, nyolcadikban valami elromlott köztünk, mert én hetedikben inkább egy másik lánytársasággal bandáztam, mint vele. Most ritkán beszélgetünk és találkozunk, és már nagyon hiányzanak a beszélgetéseink, meg hogy jókat nevezzünk együtt. A fontos dolgokról csak vele tudok beszélgetni. Hogyan legyünk újra a legjobb barátnők? Kérlek, segíts!

Barátság”

Válasz:

Kedves Barátnő!

Az az igazság, hogy te most a saját bőrödön tapasztaltad meg, amit nagyon sok tini megtanul az élete folyamán, hogy mit jelent az igaz barátság, amelyik nem a külsőségekben rejlik. Azt is tudnod kell, hogy mindannyian életünk folyamán változunk, újabb tapasztalatokat szerzünk, változnak az igényeink, érdeklődési körünk, és ez mindenkinél különböző tempóban történik. Ezért megesisik, hogy a barátságok szétszakadnak, újrakötődnek, átalakulnak. Most megtapasztaltad, hogy az őszinteség, a bizalom, de legfőképp a hűség mennyire fontos. Egy próbát megér a dolog, függetlenül attól, hogy hogyan végződik a történet. Mond el neki őszintén, hogy hiányzik, hogy milyen tanúságot vontál le, és milyen sokat jelentene számodra, ha újra a barátnőd lenne. Persze, ez alkalom lenne arra is, hogy lefektessétek közösen a barátságotok alapjait. Például nem lesztek kizárólagosak, mindkettőtök egyaránt barátkozhat másokkal is, mert erre is mindkettőtöknek nagy szüksége van. Arra, hogy tágujon a körülöttetek lévő világ, messzebbre is ellászatok; bővüljön a körülöttetek lévő személyek köre is, mert enélkül nem találjátok meg a helyeteket a világban. Ha mégsem tudja túltenni magát a dolgon, el kell fogadnod ezt, de megnyugodhatsz, mert megtettél minden tőled telhetőt. A jövőben pedig ne feledkezz meg a számodra fontos emberekkel való kapcsolatok ápolásáról.

Hajápolási tippek a kamrából

Nincs pénzed drága hajápolási szerekre? Semmi baj! Csak a kamráig kell kimened, s meg fogod találni a tökéletes élelmiszert a hajad problémájára!

Zsíros hajra: ecet

A zsíros és lelapult frizura sok kellemetlenséget okoz, de ennek most vége! Ha egy-két evőkanál ecetet adunk 2-3 deci vízhez, majd átöblítjük vele hajunkat, frizuránk dús és étellel teli lesz.

Tipp: A mentából készített főzet szintén csodát tesz a zsíros hajjal.

Száraz, korpás hajra: olaj

Végleg megszabadulhatunk korpás és spröd hajunktól, ha rendszeresen elvégezzük a következő műveletet. Hajmosást követően dörzsöljünk fejbőrünkbe néhány csepp olívaolajat. Pár perc elteltével öblítsük ki. Egy-két hét alatt megszabadulhatunk a korpától, valamint a viszkető és száraz fejbőr is megnyugszik.

Tipp: Levendulaforrázatot használva szintén enyhíthetjük a panaszokat.

Hajhullásra: csalán

Télen a fokozottabb hajhullás természetes jelenség. Nem kell azonban beletörődnünk hajszálaink elvesztésébe, hiszen van rá megoldás. A csalánlevelet forrázzuk le

vízzel. A langyos főzettel mossuk át a hajunkat, végül öblítsük ki. A hajhullás hamarosan megszűnik.

Tipp: A fűzfalevelekből készített tea is megátolja a hajhullást.

A hosszú hajért: levendula

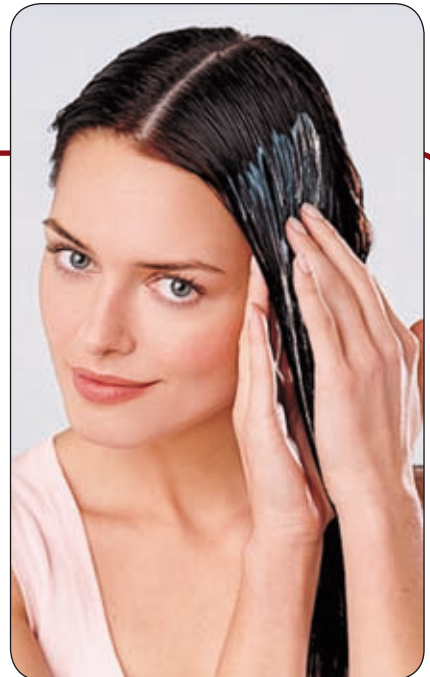
Gyakran előfordul, hogy hajunk gyenge, és egy bizonyos hosszánál nem képes tovább nőni. A levendulából készített tea serkenti a hajnövekedést. Külsőleg használjuk! A hajhagymák belsejében fejti ki jótékony hatását.

Tipp: A bojtorjángyökérből készített főzet is jótékonyan hat a haj növekedésére.

A festett haj titka: a méz

A hajfestés erősen igénybe veszi, szárazzá és töredezetté teszi hajunkat. Bársonyos tapintású frizuránk lehet azonban, ha segítségül hívjuk a mézet. Keverjük le

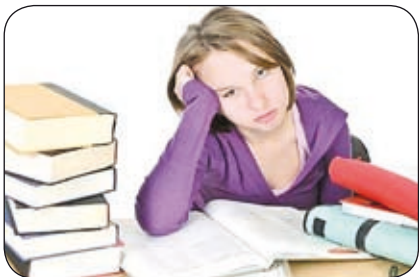
2-3 evőkanálnyi mézet 3-4 deciliter vízben. Masszírozzuk alaposan a hajunkba, akár egy balzsamot, majd néhány perc elteltével öblítsük ki.

Tipp: Intenzívebb pakolást készíthetünk, ha egy tojást is hozzáadunk a mézhez.

A könnyű fésüléshez: élesztő

Gubancos tincsek helyett selymesen lágy és fésülhető hajunk lesz, ha egy-két evőkanálnyi élesztőt adunk 2-3 deci langyos vízhez. Vigyük fel a hajunkra, és 15-20 perc elteltével öblítsük le a pakolást.

Tipp: A tojáspakolástól puha és könnyen kezelhető lesz a haj.

Szeretnél jobb jegyeket kapni? A szüleid aggódnak a teljesítményed miatt? Semmi ok az aggodalomra, a következő tippek segítségével könnyen jobb jegyekre tehetsz szert.

Három nagyon fontos tanácsot kell követned célod eléréséhez.

Készíts tervet!

Nem lehetetlen jobb jegyeket szereznél! Minden hétre készíts egy tervet, ami alapján tanulsz! Használj egy naptárt, amibe feljegyzel minden fontos dolgot, ellenőrző vagy felelős időpontját. Így mindig szem előtt van, hogy miből kell többet tanulnod.

Rendszerezd a tantárgyaid, és napi szinten bontsd le, hogy miből mennyit kell tanulnod! Ezzel a módszerrel könnyebben és gyorsabban tudsz végezni a házi feladatok-

Jobb jegyeket szeretnél?

Nem lehetetlen

kal és a tanulnivalókkal. Ha esetleg eltérnél a tervedtől, ne csüggedj! Egyszer-egyszer belefér, de ne csinálj rendszert ebből!

Házi minden mennyiségben

Könnyebb haladni az anyaggal, ha mindig megcsinálod a feladatokat és a házit. Ha mindig csak halogatsz, vagy meg sem csinálod, könnyen lemaradhatsz, és így egyre nehezebben megy a tanulás. Gyakorolj sokat, és legfőképpen tanulj folyamatosan, így meglátod, a számonkérés, dolgozat előtt már csak el kell olvasnod a tananyagot egyszer vagy kétszer.

Beszélg a tanárokkal!

A tanárok is sokat segíthetnek a tanulásban. Beszélg velük is, kérd meg őket, hogy javasoljanak olyan tanulási módszert, ami hatékony, vagy adjanak tanácsot a házi feladatok elvégzéséhez. Ha nem értesz egy tananyagot, nyugodtan kérdezz! A tanárod biztos szívesen elmagyarázza egy szünetben vagy tanítás végén a nehezebb részeket.

Íme még néhány trükk, amelyekkel sikeresen veheted az akadályokat:

- Találj egy csendes helyet, ahol nyugodtan tanulhatsz, és nem zavar senki!

- Rakj rendet a dolgaidd között. Gyűjtsd össze az összes füzetet, rendszerezd a jegyzeteid!

- Rangsorold a tanulnivalót. Ne azt tanul meg először, ami a legkönnyebb, hanem azt, amivel nem haladsz olyan jól, illetve azokat a dolgokat, amik a legfontosabbak. Ha ezekel kész vagy, jöhet a többi.

- Mennyi idő van tanulni? Számold ki, hogy melyik tantárgyra mennyi időt szánsz, vagy mennyi időt kellene, hogy szánsz. Az is fontos, hogy az elfoglaltságaid mellett pihenni is tudj. Készíts olyan beosztást, ami mindenkinek jó.

- Tanulj folyamatosan, de mindig tarts szüneteket! 5-10 percre állj fel, mozgasd meg magadat! Egyél egy kis egészséges rágcsálnivalót (mogyoró, dió, alma vagy egy szelet étcsoki).

Szikla őrszem Dél-Amerikában

Csak Ázsiában vannak magasabb hegycsúcsok a Dél-Amerikainál. Itt pedig az Andok-hegység legkiemelkedőbb pontja, a **Cerro Aconcagua** a legmagasabb 6962 méterével. Ez egyúttal nemcsak Amerika déli részének, hanem az egész kontinensnek a legnagyobb csúcsa. Argentínában található, és télen-nyáron rendkívül hideg. Épp ezért nem meglepő, hogy a hegyen több gleccser van.

Az ugyanilyen nevű folyó szeli át. Az Aconcagua a déli lejtőről ered és nyugat felé halad, végül a Csendes-óceánba ömlik. Az Aconcagua név eredete nem tisztázott, valószínűleg az arauka *Aconca-Hue* vagy a kecsua *Ackon Cahuak* szóból jön, melyeknek jelentése: szikla őrszem.

A csúcs első regisztrált meghódítása 1897-re tehető egy **Edward Fitzgerald** által vezetett expedíció részéről. A csúcsot a svájci **Matthias Zurbriggen** érte el január 14-én, néhány nappal később pedig az expedíció két másik tagja is. Ennek idestova 117 éve.

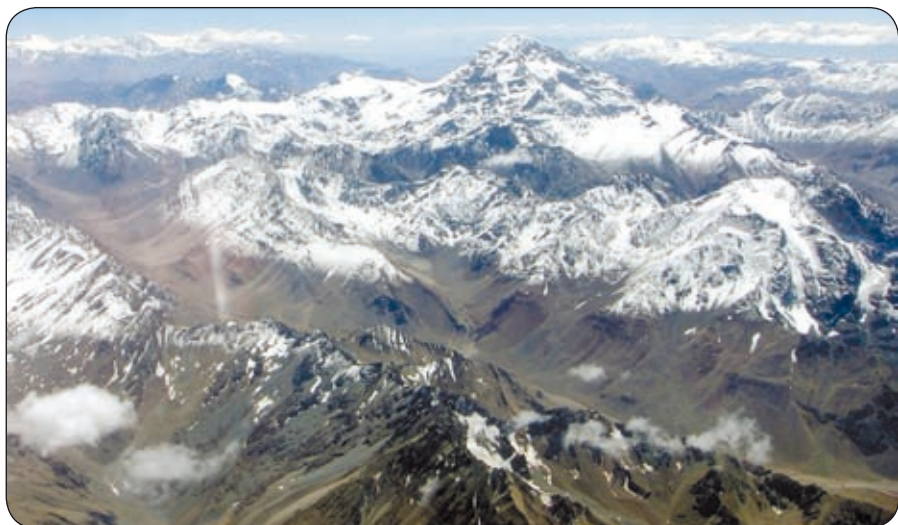
Magyarok is jártak az Aconcaguán, első volt közöttük Nagy Sándor és Várkonyi László 1984. január 11-én, ennek pedig épp harminc éve van.

Hegymászási szempontból az Aconcagua könnyű hegynek számít, ha északról közelítjük meg, a hagyományos útvonalon. Ez három táboron keresztül vezet fel a csúcsra. Jelentős a levegőritkulás (a csúcson a légköri nyomás csak 40 százaléka a tengerszinti nyomásnak), de kiegészítő oxigén használata nem szükséges. A hagyományos útvonal rekordja 5 óra és 45 perc, amit 1991-ben értek el.

A másik fontos útvonal az északkeleti gleccsért átszelő út. Ez a *Vacas* völgyben közelíti meg a hegyet, felemelkedik a gleccser aljáig, majd átvezet az előbbi útvonalhoz, és ott folytatódik tovább a csúcsig. A déli és délnyugati gerincen vezető útvonalak sokkal nehezebbek.

Tudtad-e?

Az Andok a Föld leghosszabb hegysége. Dél-Amerika nyugati partja mentén húzódik, mintegy 7000 km hosszúságban. Szélessége nagyjából 200–300 km, néhány helyen (a 18° és a 20° szélességek között) meghaladja az

Légi felvétel az Aconcaguáról

500 km-t (Bolíviában 640 km). A hegy átlagos magassága 4000 m. Hét országban terül el: Argentína, Bolívia, Chile, Kolumbia, Ecuador, Peru, Venezuela. Az Andok nem olyan magas, mint a Himalája, de legalább olyan széles, és majdnem kétszer olyan hosszú.

A vidék zenéje rendkívül rokonszenves. Talán nem véletlenül, hiszen az Andok vidékének népzenejét is a pentaton (ötszólamú) dallamvezetés jellemzi, mint a magyart. A hagyományos népzenebe azonban beépült az inka

kultúra, a latin nyelvű bevándorlók zenéje, az indián és mesztic hagyomány, a spanyol, a kecsua, az ajmara nyelv is.

A perui zenevilághoz kötődő, az idők során klasszikussá vált *El Cóndor Pasa* című szerzeményt sokan eredeti indián népdalnak hiszik, noha nemrég (december 19.) volt száz éve, hogy első alkalommal egy ezzel a címmel készült hagyományos zenés színpadi mű (zarzuela) betétszámaként hangzott el a limai Teatro Mazzi (Peru) bemutatóján.

Csúcsra tört egy kilencéves fiú

Alig kilencévesen mászta meg a nyugati és a déli félteke legmagasabb, 6962 méteres hegycsúcsát az Andok argentinai szakaszán egy amerikai kisfiú. **Tyler Armstrong** december 25-én ért fel az Aconcagua csúcsára, ezzel ő lett a csúcs legfiatalabb meghódítója. A gyerek külön bírói engedéllyel mászhatta meg a csúcsot. A fiút 30 éves apja és több hegyi vezető kísérte az argentin–chilei határ közelében, a Buenos Aires-től 1100 kilométerre nyugatra fekvő hegy csúcsára. Anyja a gyerek honlapján gratulált fiának. „Büszke vagyok rád. De nem tudok nem aggódni, ha továbbra is ilyen kalandkereső maradsz.”

Az Aconcagua-expedíció vezetője szerint csak egy fiatalabb gyerekről tudni, aki legalább 5300 méteres magasságig feljutott a hegyen: egy inka fiú, akit aztán feláldoztak a hegy Piramide nevű csúcsán a Kolumbusz előtti időkben. A hozzávetőleg hétéves fiú múmiája 1985-ben került elő. Az Aconcaguát 1897-ben mászták meg először. Azóta több mint 110-en veszték oda a hegyen. Tyler Armstrongnak pedig az Aconcagua volt az idei második jelentős hódítása: néhány hónapja a Kilimandzsáró 5895 méteres csúcsára, Afrika legmagasabb pontjára jutott fel Tanzániában. Következő úti célja a Mt. McKinley, Észak-Amerika legmagasabb pontja Alaszkában. A fiú mind a hét kontinens legmagasabb csúcsát meg akarja mászni.

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	M
10					11				
12			13	14					
	15	16				17		18	
19	20	21			22				
23			24	25				26	
27			28					29	
30	SZ	31	32				33		
É							LY		TT

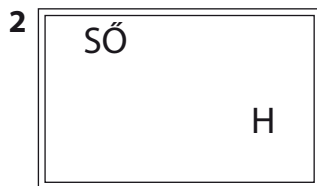
A katonaságnál rászól a közkatonára a felettese:

- Menjen a konyhára krumplit pucolni!
  - Nem mehetek kérem, mert én vírushordozó vagyok!
- A felettes válasza a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Teljesen mind-egy, 11. Sri ..., 12. Áraszt, 13. Dzsem eredeti szóval, 15. Érzékel, 18. 450 római számmal, 19. Dormán László, 21. Állatlakás, 22. Rakás, 23. Idegen férfinév, 24. Idegen férfinév, 26. Betű kiejtve, 27. Német eljáró, 28. Népiesen babos, 30. Orom, 33. Pénzben kifejezett értéke.

Függőleges sorok: 2. Egy németül, 3. Férfinév, 4. Félig éber, 5. A rajzórán szükséges, 6. Nem marasztalom, 7. Kicsinyítő képző, 8. Kis Enikő, 9. Ladik Katalin, 10. A válasz befejező része, 14. Rangjelző, 16. Fűszer, 17. Régi hangszer, 18. Takarmánynövény, 20. Határérték, 25. Bolgár pénz, 29. YÁLY, 31. Róma egynemű betűi, 32. A tantál vegyjele.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (1.)

1001. január 1-jét tekintjük a magyar államiság kezdetének.

Ennek első lépése volt...

	ÉDESÍZI HAL	A VÁROS LEGRÉGBB RÉSZÉ	TALÁN NÉPIESEN	ROMBA DÖNT	LAK BETŰI	FIÚ ANGOLUL
	EGY	VICC	NORD	SZOBAFESTÉS	JAPAN TÁNCOSNÓ	SUGÁR
	FÉMES ELEM		SZIGOR			NITROGÉN
	SZERETNE KAPNI VALAMIT		RÁDIUSZ	SEGÉLYHÍVÁS JELE		TETEJÉRE
	ÁGYNEMŰ	TÖMÖR, SZELLEMESEN		MUNKAHELY		MEZSGYE
	TAMARA PÁROSAI	MONDÁS			ÉPÜLET	
	UGAR BETŰI	PATÁS ÁLLAT			NARANCS-SZELET!	
GÚLA BETŰI		ARZÉN		REBEGNI KEZD	DE	
AZ ÚJ ÉV KEZDETE		RÁCS MÖGÖTT ŪL		EGY PÁRT EGYEDE	MENNYIRE	
			OLASZ-ORSZÁG	IDE-ODA MOZGATÁS	GRAMM	
				NŐI NÉV	FIZETÉSI RÉSZLET	
				DEHOGY	500	
KÖZÉP-AMERIKAI ÁLLAMBÓL VALÓ	EGYIPTOMI		EDÉNYTARTÓ RÉGEN		DÉL	RIDEG SÁNDOR

Anagramma

GY				
		CS		

ZENÉL

TÜZES

APÁLY

MÁSOL

SAKÁL

ALPOK

SEPER

SOMOGY

LEMÉR

KENŐCS

Hogy döntötték el a nepáliak, hogy mi legyen az országuk neve? Megbeszélték, hogy minden lehet csak... (a folytatását megtudod a rejtvényből).

A jobb oldalon levő szavak betűiből képezz új szavakat, és írd be az üres rejtvényrácba, csak ügyelj, hogy minden szó értelmes legyen!

Szókereső

... KÉRDÉS
... MENET
... TÉR
... SZELET
HATÁS ...

1

ANYA .....
TERMŐ .....
AL .....
TÚZ .....
..... VÁR

2

PALACK .....
GALAMB .....
CSŐ .....
..... HIVATAL
..... KOCSI

3

Mindegyik ábrához olyan szót kell találnod, amellyel minden sorban egy összetett szót alkothatsz.

A pontok száma megegyezik a keresett szó betűinek számával.

Kicsi sarok

Szókihúzó

G	I	D	A	R	A	GIDA,
L	Ú	NY	Á	K	M	KUTYA,
B	Á	M	S	U	A	LÓ,
✿	A	C	R	T	L	MACSKA,
SZ	A	L	Ó	Y	A	MALAC,
M	Á	N	Y	A	C	NYÚL,
						SZAMÁR

A megadott szavakat húzd ki a betűhalmazból balról jobbra, jobbról balra, lefelé, fölfelé és az átlók irányában. Ha összeolvasod a megmaradt betűket, ismét egy háziállat nevét kapod.

Lóugrásban

	1		2		3			
K	I	É	Á	M	T	T	S	D
M	✿	E	E	✿	D	I	✿	I
T	R	P	A	R	J	P	E	Ó

A sakkból ismert lóugrás szabályai szerint folytatd!

A 39–40. szám megfejtései

Óriásrejtvény

Nincs aranyunk, sem ezüstünk, a karácsonyt szent talányost, a megéledt újabb évet tiszta szívvel így köszöntjük: bort, búzát és békességet.

Fenyőfa

Karácsony este van, manók és mókusok csöngettyűznek ezüst dióval.

Berakós rejtvény

Bácsi maga néni?

Betűrejtvények

1. Karácsony, 2. Család, 3. Szeretet, 4. Béekesség

Anagramma

1. Anyegin, 2. Pikk dáma, 3. Rómeó és Júlia, 4. Jolanta

Lóugrásban

1. Karácsony, 2. Gyertyafény, 3. Szeretet

Neves kitöltő

Mikulás

Mozaikrejtvény

Kinizsi Pál

A 38. skandináv rejtvény megfejtése

Kodály Zoltán, Hány János, Psalmus Hungaricus, Székelyfonó

Újraéled őseink írásmódja

Rovásírással foglalkoznak az adai diákok, az ART tagjai

Rójják a betűket, a sorokat az Adai Rovásírók Társasága (ART) tagjai. A téli szünet előtt kaptuk meg rendkívül érdekes küldeményüket. Nem mást, mint Tari István Böjti szelek című versét latin betűkkel és rovásírással papírra vetve.

A csoport tagjai versszakokra bontották, és mindenki egyet-egyét leírt rovásírással. Egy éve tanulják ezt az írásmódot **Dobrotka Mária** tanárnő vezetésével. Saját bevallásuk szerint már szépen írnak és folyékonyan olvasnak. Tavaly részt vettek a vajdasági szinten megrendezett rovásírási versenyen, Zentán, ahol kiválóan szerepeltek. Az idén Budapestre készülnek, immár nemzetközi megmérettetésre.

A rovásírás elsajátítása büszkeséggel és örömmel tölti el őket – vallják rövid levelükben –, mert őseink írása általuk is a hagyományok és a nemzeti értékeink továbbadását jelenti.

Köszönjük a közreműködést **Lajkó Csengének, Cvitkó Nikolettának, Tóth Ádámnak, Pámer Bencének, Pálfi Paulának** és **Katona Corine**-nek.

Íme a vers latin betűs és rovásírással való változata:

Tari István

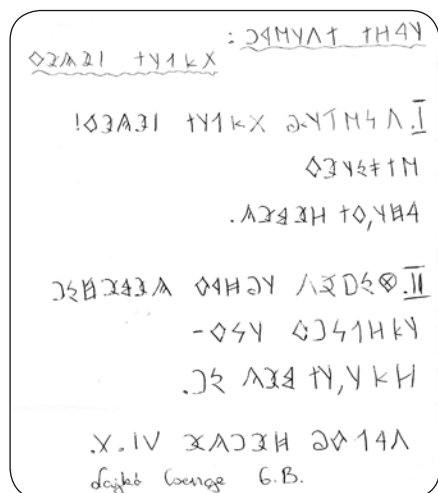
Böjti szelek

I. Süvítő böjti szelek!

Vigyétek
azt, ki remeg.

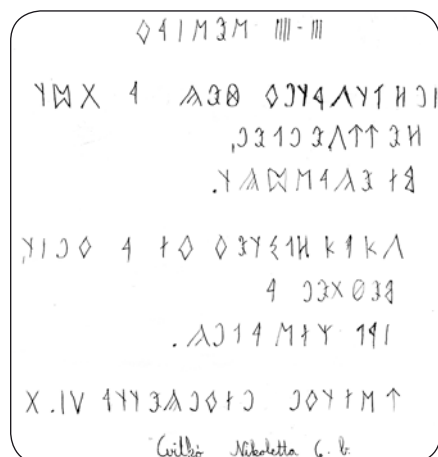
II. Fényes tócsák lemezén

törjünk tük-
röt, ti meg én.

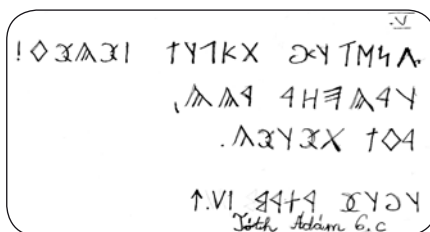
III. Szársítatok fel a bút, reccsenjen, mi elavult.

IV. Söpörjétek ki a koszt, melyben a száj zsvivajog.

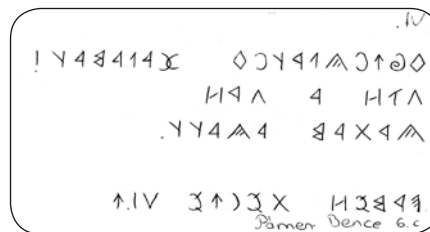
V. Süvítő böjti szelek!

Talpra áll,
aki beteg!

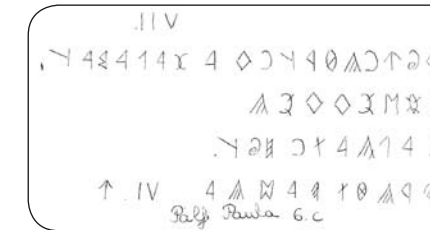

VI. Kócoljátok hajamat!

Sír a sár
lábam alatt.

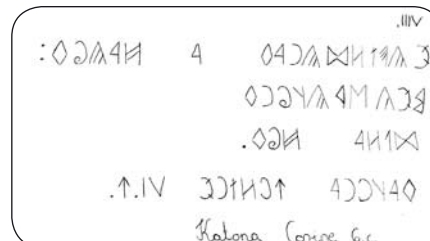

VII. Cibáljátok meg a szót, füvekkel hajladozót.

VIII. Elpirulnak a csalók:

Megváltónk
újra a csók.

Hihetetlen, de igaz!

A magyarok körében a számok lejegyzésére is elterjedt egy írásmód: a számrovás. Szorosabb összefüggésben nem áll a betűírással – olyan emlékek nem is ismertek, amelyeken a betűk és számok együtt szerepelnek. Van azonban egy 1576-ban készített tanítótábla, amelyen együtt szerepel rovásírást oktató szövegekkel, mutatva a kettő összetartozását.

A magyar számírás minden bizonnyal az ujjakon való számlálásból ered, de akár a százezer is lejegyezhető. A jelölés egyszerűen történik: a számokat 1-től 4-ig megfelelő számú egyenes vonás képviselte; az 5 jele a V vagy néha a /; a 6-tól 9-ig terjedő számokat az 5 és a szám valamint az 5 különbségének jelével lehet írni (például IIIIV = 9). 100-ig ugyanez a szisztéma érvényesül. A 100 után ellenben a leírás módja már félig-meddig fonetikus. Példaként vehető a 2345 leírása. Az ezresek jelölésénél előbb azt kell leírni, hogy hány ezres van: jelen esetben 2, ennek megfelelően kitesszük a helyes jelet, majd utána leírjuk az ezer szimbólumát $\mathbb{M}$. A százasonnál hasonlóan járunk el: az ezres jel után leírjuk a százados számát, majd a százados jelet $\mathbb{H}$. A hátralévő részt a már ismertetett additív módon jelölhetjük a százados jel után. Mindezeknek megfelelően a 2345 a következő alakot veszi fel: VXXXIII $\mathbb{H}$ II:

Tudod-e?

A **székely-magyar rovásírás** alfabetikus írás, jellemzője, hogy minden hangra külön jelet alkalmaz, de vannak szó-, szótag- és mondatjelei is. A székely-magyar rovás a kialakulásától kezdve folyamatosan használatban lévő, ma is élő írás, amely egyrészt a magyar írások közé, másrészt a rovás íráscsaládba tartozik.

Ezt az írást a magyarok több csoportja használta, s mindennapi használatra alkalmas betűírásként a székelyek őrizték meg. A szójeles, hieroglifikus változatát az egész Kárpát-medencében napjainkig megtaláljuk ünnepi alkalmazásokon (például a fazekasedényeken), ezeket azonban inkább hagyományos díszítésként alkalmazzák, és a jeleit többnyire már nem értik, vagy csak óvó-védő jelnek tekintik. A legrégebbi feliratokat leggyakrabban különböző anyagokba, például fába, csontba, kőbe és fémbe karcolva, illetve vésvé lehet megtalálni. A rovásírás közel 100 jelből áll.

Hogyan születtek a táblás játékok?

Játszani jó, és éppen ezért a játékoknak szinte beláthatatlan fajtája és variációja alakult ki az idők során. Kisgyerek korunkban szerepjátékokat játszunk, amelynek során a legkülönbébb tárgyak – felöltötött kukoricacsuhék, fakanalak, babák, plüssállatok – kelhetnek életre, testesíthetnek meg minket és a körülöttünk lévő személyeket, és kerülnek drámai vagy versengő helyzetekbe. Amikor pedig már a szabályokat is meg tudjuk jegyezni (és persze a vereséget is képesek vagyunk elviselni), jöhetnek a társasjátékok, akár táblákkal, akár kártyalapokkal. Mindezt pedig az emberiség nem tegnap óta gyakorolja – amióta létezik társadalom, azóta léteznek rögzített játékok is, amelyek alapját meghatározott rajzolatok adják.

Táblák, bábuk és stratégiák

A legelső, közös játékok inkább szerencsejátékok lehettek, amelyekhez kockákat használtak. Ez a fajta vetélkedés azonban hamar unalmassá válik, hiszen ezekben a véletlen sokkal meghatározóbb az emberi ügyességnél vagy leleményességnél, ezért sokkal nagyobb jelentőségűvé váltak a szellemi játékok, amelyek a kombinációs

gondolkodásra és a stratégiai döntésekre épülnek.

Azt, hogy az ember egy körülhatárolt helyet – táblát – jelöljön ki a játék céljára, és ahhoz egyforma, apró tárgyakat használjon, a természet kínálta fel a számára. A homokba vagy fába bele lehetett rajzolni, karcolni egy keretet, és azokat egyforma mezőkre lehetett felosztani, a kavicsok vagy a termések szemei pedig alkalmasak voltak arra, hogy lépegessenek velük a táblán. A játékok finomodásával ezeket be lehetett festeni, hogy megkülönböztessék az egyes személyek vagy csapatok készleteit, sőt a bábukat is differenciálni lehetett, a színek mellett a faragásukkal is. A táblás játékok bábui kezdetben főként elefántcsontból, később festett fából vagy fémből készültek. Egy-egy különlegesen megmunkált készlet már a maga korában is hatalmas értéket képviselhetett, ma pedig gyakran olyan muzeális érték, amely stílusokat, korszellemeket is őriz.

A táblás játékoknak alapvetően kétféle céljuk lehet: az ellenfél mozgásának akadályozása vagy a saját bábuink határozott elrendezése.

A legrégebbi táblás játék valószínűleg a kétszemélyes malomjáték volt. A malmot már az ókori Egyiptomban is játszották, de a régi Kínában, Trójában és Írországból is ismerték.

Ugyancsak régi és egyszerű volt az ún. beszorítósdí, más néven do-guti, amely a földművelő hinduk között volt népszerű. A játék rajza egy felül nyitott négyzet, minden sarkában egy karikával, plusz a közepén is egygyel. A karikákat a felső kettő kivételével összekötötték vonalakkal. Minden játékos két bábút (eredetileg kavicsot) kapott, és ezekkel kellett elérnie, apró lépésekkel, hogy a másik beszoruljon egy karikába.

Hamar megjelentek azok a játékok is, amelyek a régi korok harcosabb szellemének nyomait őrizték. Ilyen volt a centuriák csatája, a várvédelem vagy az ijászles nevű játék is. Ezeknél már differenciálódtak a bábuk, mert megjelentek a vezért szimbolizáló figurák is. A két játékos bábui mindig egy-egy csapatot szimbolizáltak. A legendák szerint olykor a nagy hadvezérek is gyakran folyamodtak ezekhez a játékokhoz, szinte szellemi bemelegítőként, edzésként alkalmazták ezeket. A legendák szerint pl. Batu kán (a hírhedt Dzsingisz kán unokája, az Aranyhorda vezére) minden csatája előtt lejátszott egy-két partit, hogy jobban tudjon koncentrálni a valódi csatáikra. És mivel hosszú időn át meglehetősen sok csata tartotta a népek történelmét, a játékoknak is volt idejük ahhoz, hogy egyre bonyolultabbá és kifinomultabbá váljanak.

Hideg téli napokon gyakran nincs kedvünk kimozdulni a lakásból. Hogy mégse unatkozz, hívd el a barátaidat, és társasjátékozzatok! A következő játékokat te magad is elkészítheted.

Mondatfaragó

Az első ajánlathoz nem kell más, mint papír és ceruza.

Készítsünk 5x10 darab üres kártyát. Így lesz 5 tízdarabos paklink. Az első paklira számokat, a másodikra tulajdonságokat, a harmadikra pedig állatneveket írjunk. A fennmaradó két paklira különböző színeket és formákat rajzoljunk.

Készíts társasjátékot!

A paklikat helyezzük el egymás mellett fejjel lefelé. Minden játékos húz minden pakliból egy kártyát, összesen 5 darabot.

A játékosoknak mondatot kell alkotni a kártyákon szereplő szavakkal. Mind az öt szónak benne kell lennie a mondatban. Ez alól a formakártyák kivételek, mert ott minden olyan alakú tárgy elfogadott, amilyen ábra a kártyán szerepel. Így került az alábbi példamondatba a mackósajt.

„Négy éhes medve mackósajt után kutat a zöld bokrok között.”

A játék nehezíthető vagy könnyíthető. Nehezítés lehet, ha több kártyával vagy nehezebb szavakkal játszunk. A kártyákra természetesen bármilyen kategóriákat írhatunk, növényeket, időpontokat, földrajzi helyeket, járműveket stb., a sor tetszés szerint bővíthető, variálható.

Mi van a képen?

Ez egy páros játék. A játékosok egymással háttal ülnek le, úgy hogy hallják egymást. A legjobb, ha a két szék háttámlája érintkezik egymással.

Ehhez a játékhoz csak különböző képekre lesz szükséged, pl. képeskönyvekből, magazinokból. A páros egyik tagja kap egy képet, amit úgy kell tartania, hogy csak ő lássa. A páros másik tagja kap egy papírt és egy ceruzát.

A páros azon tagjának, akinél a kép van, az a feladata, hogy minél pontosabban, részletesebben mondja el társának a képet, akinek társa elmondása alapján minél tökéletesebb másolatot kell készítenie az eredeti képről.

A képet leíró, elmesélő játékos kézmozdulatokkal nem segítheti a rajzoló munkáját. Természetesen a rajzoló fél feltehet kérdéseket partnerének a képpel kapcsolatban, melyekre pontos, részletes választ adhat a mesélő.

A játék végén összevethetjük az eredeti képet a másolattal. A játék játszható újságokból kivágott képekkel, de érdekes úgy is, ha a saját rajzodat meséled el a társadnak. Ezt is, mint minden páros játékot, érdemes szerepcserével játszani. A játék elején rögzítsd a legfontosabb szabályt: kukucskálni, lesni tilos.

Tejbe-vajba

Palika véletlenül meglöki az asztalt, és a tejeslábas leesik. A tej a padlón játszadozó Marika fejére ömlik, aki csodálkozva így szól:

– Nicsak, ki vagyok én, hogy tejben-vajban fürödhetek?

Világutazó

Peti: Képzeld, bejártam egész Európát!

Pista: Hogy lehet az?

Peti: Letettem a földre Európa térképét, és sétálgattam rajta.

Csokiautó

Két fiú beszélget:

– Te, Jancsi, ha ez az autó csokoládéból volna, hol kezdenéd el enni?

– A kerekeinél, nehogy megszökjön...

Mikor kezdte?

Pistikét korholja az édesapja:

– Tudod, fiam, én a te korodban nem mertem volna hazudni.

Erre Pistike:

– És hány éves korodban kezdted el?

Skóciában

A skót londoni barátjánál vendégeskedik már hosszabb ideje. A házigazda már ráunt a vendégre, és egy nap így szól hozzá:

– Kedves barátom, biztosan vágyódsz már a családod után.

– Mindig tudtam, hogy nagyon jó barát vagy – mondja a skót. – Még ma este telefonálok haza, hogy jöjjenek el.

Nem volt ideje

Jancsika fülig sáros, amikor hazaér.

– Hát te mit csináltál? – vonja felelősségre az apja.

– Beleestem egy pocsolába.

– És éppen az új nadrágodban?

– Tudod, apu, olyan gyorsan történt a dolog, hogy nem volt időm levetni...

Siet a hasa

Pista és Sanyi beszélgetnek:

– Hány óra? – kérdezi Pista.

– Tíz.

– Úgy látszik, a hasam már megint siet, delet érez.

Nagy veszteség

Tanár: Jancsi, mi a különbség az elektromos áram és a villám között?

Jancsi: A villámért nem kell fizetni...

Akkor sem világít

A közlekedési rendőr este megállít az utcán egy kerékpárost:

– Ha a lámpája nem működik, tolnia kell a kerékpárt!

– Már megkíséreltem, de akkor sem akart világítani.

Ejnye, nyuszika!

A nyuszika részegen jön ki a kocsmából. Alig tesz egy-két lépést, összeesik. Arra jár a róka és a farkas. Első gondolatuk, hogy a nyúlból milyen jó peccsenye lesz. Igen ám, de összevesznek a zsákmányon. Úgy összeverik egymást, hogy elterülnek a nyúl mellett. A nyuszika felébred, megrázza a fejét, és így szól:

– A csudába! Nem gondoltam volna, hogy ha iszom, így megvadulok!

Hibás könyv

Pistike megkérdezi a könyvesboltban az eladót:

– Bácsi, kérem, kicserélné ezt a hibás könyvet?

– Természetesen, fiacskám. Mi a hibája?

– Nem tetszik a vége...

Betegek az ikrek

Jancsi és Pista ikertestvérek. Egyszer megbetegedtek, és kórházba kerültek. Amikor injekciót kaptak, Jancsi meg sem mukkant, Pista viszont teli torokból bömbölt.

– Nem szégyelled magad! – korholta az ápolónő. – A testvéred nevet.

– Könnyű neki! – válaszolta Pista. – Ő még egy injekciót sem kapott, én pedig már kettőt...

Laposférgék

Tanár: Mit tudsz, Peti, a laposférgékről?

Diák: Azt, hogy akkor keletkeznek, amikor rájuk ütünk...

Szűk a nadrág

Jancsi: Jaj, ez a nadrág szűkebb, mint a bőröm!

Anya: Ugyan, az nem lehet.

Jancsi: De igaz! A bőrömben le tudok hajolni, a nadrágban pedig nem!

Piacon

Maris néni megkérdezi a piacon az egyik árust:

– Mondja, kérem, mivel etette ezt a tyúkot?

– Miért?

– Szeretnék én is így lefogyni.

– Jó, hogy jön, kapitány úr! Már egy hete nem ettem...

– De hát a spenót egészséges, Egon! Japán...

Horgászok

Egy csoport horgász arról beszélget, melyikük fogott nagyobb halat. Amikor Pistára kerül a sor, krétát vesz a kezébe, és egy két méter átmérőjű kört rajzol a járdára.

– Ekkora volt! – mondja, mire a többiek kinevetik.

Pista nyugodtan folytatja:

– Ekkora volt a szeme!

Olcsó benzin

A benzinkútnál megkérdi egy autós:

– Mennyibe kerül egy csepp benzin?

– Semmibe – hangzik a válasz.

– Akkor kérek húsz litert cseppenként.

Faliórák

– Jé, te két faliórát tartasz a szobádban? – kérdezi Ferit a barátja.

– Igen.

– És miért mutat mindkettő más-más időt?

– Ha egyformán mutatnák, nem kellene kettőt tartanom! – hangzik a bölcs válasz.

Orvosnál

– Doktor úr, nagyon feledékeny lettem.

– Mióta?

– Mit mióta?

Leszokott

– Látom, megfogadta a tanácsomat – mondja a sportorvos a focistának –, és leszokott a dohányzásról.

– Miből gondolja?

– Abból, hogy már az ötödik kekszet nyomja el a hamutartóban.

Ne sírj, Pisti!

Pistike leesik a létráról, és sírva fakad. Odamegy hozzá a kishúga, és így vigasztalja:

– Ne sírj, Pisti, lejjebb már úgysem esel!

Nem adhat

Pista szörpvásárlás közben találkozott Jóska barátjával.

– Kinek viszed a szörpöt? – kérdezte Jóska.

– Az öcsémnek és nekem.

– Adhatnál belőle egy kicsit.

– Sajnos nem lehet, mert az öcsém része van felül...

A cukor

Palika sokáig küszködött, mire sikerült megírnia a házi feladatát a cukorról. Amikor elkészült, elégedetten olvasta:

– A cukor fehér színű anyag, amely rossz ízt kölcsönöz a kávénak, ha elfelejtik beletenni!

Előnyjog

János bácsi körültekintés nélkül hajt ki kocsijával a főútra. Fékcsikorgás hallatszik, az arra haladó gépkocsi az utolsó pillanatban kerüli el az összeütközést. A vezető dühösen szól ki János bácsinak:

– Kinek volt előnyjoga, bácsikám?

– Nekem – feleli csöndesen az öreg.

– Hogyhogy?

– Mert én idevalósi vagyok, maga pedig vidéki – feleli János bácsi, és a lovak közé csördít.

Születésnap ajándék

– Fiacskám, ma van a születésnapom. Annyit kérek csak tőled, hogy jól viselkedj – mondja az anya a fiának.

– Akkor jobb lesz, ha veszek valami ajándékot! – hangzik a válasz.

Jean-vicc

– Jean, adja fel ezt a levelet!

– Ez a levél nagyon nehéz, uram. Több bélyeget kell rá ragasztani.

– Ha több bélyeget ragasztunk rá, akkor könnyebb lesz?

Csak hadgyakorlat

Ejtőernyős a hadgyakorlaton, zuhanás közben:

– Százados úr, baj van! Nem akar kinyílni az ejtőernyőm!

A százados leordít a gépből:

– Ne féljen, fiam, ez csak hadgyakorlat!

Beteg a kutya

– Szomszéd, olyan rosszul néz ki, csak beteg?

– Én nem, a kutya!

– És attól ilyen sápadt?

– Na hallja! Én ugatok helyette egész éjszaka!

Csuklik a ló

– Te – szól a szomszéd a másiknak – csuklik a ló!

– Hát itasd meg!

– Nem úgy, hanem össze!

Fő az óvatosság!

Feledékenység

Karácsony az óbecsei Petőfiben

Csaknem 150-en léptek fel a műsorban

Karácsony másnapján zsúfolásig megtelt a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör színházterme, ugyanis ekkor került sor a karácsonyi műsorra. A föllépők a kultúrkörösök, többnyire a gimnazisták, a Petőfi Sándor, a Samu Mihály, a Zdravko Gložanski, a Sever Đurkić iskola tanulói voltak, de felnőttek is megjelentek.

Először **Nagy Klára** műsorvezető üdvözölte a nagyszámú közönséget, majd szólt a karácsonyi üzenetéről.

– Karácsonykor ünneplőben, megihitten és kissé megilletődve vesszük körbe a karácsonyfát. Gyertyát gyújtunk, csillagszórók ontják káprázatos fényüket. Így fogadjuk az isteni ajándékot, a szeretetet. Hisz a szeretet senkit és semmit nem zár ki, hanem mindent és mindenkit összeköt. Életünknek pozitív tartalmat ad, ha másokkal is törődünk. Ha sötét van körülöttünk, minden félelmetesebbnek látszik. De ahogy felragyog a fény, észrevesszük, hogy nincs is okunk félni! Engedjük hát, hogy a szeretet valóságos, ragyogó fényt hozzon az életünkbe! – mondta többek között a műsorvezető.

Az ünnepi műsorban a kultúrkör minden tagja fellépett: a társas és

A Kiscimbora

A Szelence táncgyűttes

modern táncsoport korosztályai **Péter Lea**, **Kohajda Noémi**, **Talló Martina**, **Sárkány Krisztina** és **Ricz Róbert** koreográfiája alapján táncoltak, a Dúdoló énekcsoport adventi énekekkel a hajnali misék hangulatát idézte, a **Botra** férfikórus pedig betlehemes játékból merített.

A néptáncosok műsorát **Ceszák Balázs**, **Ceszák Korcsik Anikó**, **Kisimre Árpád** és **Kisimre Szerda Anna** készítették.

Fellépett a kultúrkör: **Kenderkóc**, **Petrence**, **Csiperke**, **Bekecs**, **Kiscimbora** és **Szelence** táncgyűttese. Kísért a **Régijó** zenekar.

K. E.

Japánban is sikerrel jártak

A szabadkai EmArt képzőművészeti műhely növendékei ugyan nem jártak Japánban, mégis sikert arattak. Ez úgy lehetséges, hogy vezetőjük, **Grubanov Martinek Emília** ezúttal is elküldte munkáikat a 43. alkalommal meghirdetett nemzetközi pályázatra.

Az eredmény nem maradt el: három növendék rajzát díjazták. Ezüstérmert érdemelt ki **Stefan Maglajić Vukomanović** és **Smiljana Vinčić**, **Berta Klaudia** pedig bronzérmében részesült.

Klaudia és Smiljana

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tiffnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info